

Kapitola 1.1

Rozsah platnosti a použitie

1.1.1 Štruktúra

RID je členený na sedem častí; každá časť je rozdelená na kapitoly a každá kapitola na oddiely a odseky (pozri Obsah).

Každá časť a každá kapitola má vlastné poradové číslo, ku ktorému sa viaže poradové číslo odseku a pododseku, ktoré sú jej súčasťou; napr. oddiel 1 v Kapitole 2 Časti 4 má číslo «4.2.1».

1.1.2 Rozsah platnosti

Príloha I je vykonávacím predpisom k článku 4 písmeno d) a k článku 5 §1 písmeno a) Jednotných právnych predpisov pre zmluvu o medzinárodnej železničnej preprave tovaru (CIM). Je označená skratkou «RID» (Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses = Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru).

RID určuje:

- a) nebezpečný tovar, ktorého medzinárodná preprava je vylúčená;
- b) nebezpečný tovar, ktorého medzinárodná preprava je prípustná a stanovuje podmienky jeho prepravy (vrátane výnimiek), s ohľadom na:
  - zatriedenie (klasifikáciu) tovarov, vrátane kritérií ich zatriedenia a príslušných skúšobných metód;
  - používanie obalov (vrátane spoločného balenia);
  - používanie nádrží (vrátane ich plnenia);
  - postup pri vypravení zásielok (vrátane ich označovania a umiestnenia nálepiek na odosielané kusy, **nanesenie veľkých nálepiek na prepravné prostriedky a označovanie prepravných prostriedkov**, ako aj potrebných dokumentov, predpísaných údajov a zápisov do prepravných listín);
  - predpisy o konštrukcii, skúšaní a schválení obalov a nádrží;
  - používanie prepravných prostriedkov (vrátane nakladania, spoločného nakladania a vykladania).

Pre prepravy v zmysle RID platia okrem Dodatku C tiež príslušné ustanovenia ostatných dodatkov COTIF-u, predovšetkým Dodatok B pri prepravách vykonávaných na základe prepravných zmlúv.

1.1.3 Výnimky

1.1.3.1 Výnimky v súvislosti so spôsobom vykonania prepravy

Ustanovenia RID sa nevzťahujú pre:

- a) prepravu nebezpečného tovaru uskutočňovanú súkromnými osobami, pokiaľ je tovar v maloobchodnom balení a je určený pre osobnú spotrebu, spotrebu v domácnosti alebo spotrebu vo voľnom čase a pri športe. Takáto preprava sa môže uskutočniť za predpokladu, že predmety alebo látky budú zabezpečené tak, aby pri bežných prepravných podmienkach bolo zabránené úniku týchto látok z obalov. Nebezpečný tovar naložený v nádobách pre voľne ložené látky (IBC), veľkoobjemových obaloch alebo v nádržiach sa nepovažujú za maloobchodné balenia.
- b) prepravu strojov alebo prístrojov v poriadku RID bližšie neurčených, ktoré vo svojej vnútornej konštrukcii alebo funkčných súčiastkach obsahujú nebezpečné látky, za predpokladu, že budú vykonané opatrenia, ktoré zabránia pri obvyklých prepravných podmienkach úniku nebezpečných látok z prepravovaných strojov alebo súčiastok;
- c) prepravu vykonávanú podnikateľskými subjektami, ktorá je spojená s ich hlavnou činnosťou, ako sú dodávky alebo vrátenie dodávky pre pozemné, inžinierske a hlbinné stavby alebo na meracie, opravárenské a údržbárske práce s tým súvisiace v množstve, pri ktorom objem jedného kusa nepresiahne 450 litrov a celkové množstvo neprekročí ďalej uvedené maximálne dovolené celkové množstvo a neprekročí ani maximálne dovolené množstvo na prepravu podľa odseku 1.1.3.6. Táto preprava sa môže uskutočniť, za predpokladu vykonania opatrení, ktoré zabránia pri bežných prepravných podmienkach úniku látok. Tento odsek sa

nevzťahuje na triedu 7;

V tabuľke uvedené «maximálne prípustné množstvo na vozeň» znamená:

- brutto hmotnosť predmetov v kg (pri predmetoch triedy 1, netto hmotnosť výbušnej látky v kg);
- netto hmotnosť tuhých látok, skvapalnených plynov, skvapalnených hlboko schladených plynov a plynov rozpustených, vyjadrenej v kg;
- nominálnu priestorovú kapacitu nádoby (menovitý objem) na kvapalnú látku a stlačené plyny, vyjadrenej v litroch (pozri definíciu v oddieli 1.2.1)

Prepravy, ktoré vykonávajú podnikateľské subjekty na svoje interné alebo externé zásobovanie, nespádajú pod túto výnimku.

- d) **Prepravy, ktoré sú vykonávané zásahovými silami alebo sú pod ich dohľadom, pokiaľ sú nevyhnutné v súvislosti s opatreniami pri haváriách. Predovšetkým sa jedná o prepravy, ktoré budú vykonávané na stanovené miesto za účelom zastavenia nepredvídanej skutočnosti alebo nehody týkajúcej sa nebezpečného tovaru;**
- e) tiesňové prepravy na záchranu ľudských životov alebo na ochranu životného prostredia, za predpokladu, že pritom sa vykonajú všetky opatrenia na úplne bezpečné vykonanie týchto prepráv.
- f) **Preprava nevyčistených prázdnych stacionárnych nádob a nádrží alebo nevyčistených prázdnych skladovacích nádob a nádrží, ktoré obsahovali plyny triedy 2 skupiny A, O alebo F, látky skupiny obalov II alebo III triedy 3 alebo 9 alebo pesticídy skupiny obalov II alebo III triedy 6.1, ktoré spĺňajú nasledujúce podmienky:**
  - všetky otvory sú vzduchotesne uzatvorené s výnimkou vybavenia na vyrovnávanie tlaku (pokiaľ sú prirobené);
  - boli prijaté opatrenia, na zabránenie úniku obsahu pri normálnych prepravných podmienkach, a
  - ložený tovar je tak zaistený na spúšťacom zariadení, v debnení, v ďalších manipulačných zariadeniach, na vozni alebo v kontajneri, že sa nemôže uvoľniť alebo pohnúť pri normálnych prepravných podmienkach.

Toto oslobodenie neplatí pre stacionárne nádoby a nádrže alebo skladovacie nádoby a nádrže, ktoré obsahovali znečistené výbušné látky alebo látky, ktorých je preprava podľa RID zakázaná.“

Pozn. O rádioaktívnych látkach pozri pododsek 2.2.7.1.2.

1.1.3.2 Výnimky v súvislosti s prepravou plynov

Ustanovenia RID neplatia pre prepravu:

- a) plynov v nádržiach dopravných prostriedkov, ktoré slúžia na pohon alebo prevádzku osobitných zariadení (napr. chladnička);
- b) plynov v nádržiach pohonných hmôt prepravovaných vozidiel; prevádzkový ventil medzi palivovou nádržou a motorom musí byť uzatvorený a elektrický kontakt prerušený;
- c) plynov skupín A a O podľa odseku 2.2.2.1, ak tlak plynu v nádobe alebo nádrži pri 15°C sa rovná maximálne 200 kPa (2 bar) a plyn počas prepravy zostáva v plynnom stave; v tom je zahrnutý každý druh nádoby alebo nádrže napr. aj súčasti strojov alebo aparátov.
- d) **Plyny v častiach výstroja na prevádzku vozidiel (napr. hasiaci prístroj), vrátane náhradných dielov (napr. plynom plnené pneumatiky vozidla); tieto oslobodenia platia tiež pre plynom plnené pneumatiky vozidiel, ktoré budú ako tovar prepravované;**
- e) plynov v osobitných zariadeniach vozňov, ktoré sú potrebné na činnosť týchto osobitných zariadení počas prepravy (chladiaca aparátúra, nádrž na ryby, vykurovacia aparátúra atď.), ani pre prepravu náhradných nádrží takých zariadení a nevyčistených prázdnych výmenných nádob, ktoré sa prepravujú v tom istom vozni;
- f) plynov obsiahnutých v potravinách a nápojoch.

1.1.3.3 Výnimky v súvislosti s prepravou kvapalných palív

Ustanovenia RID neplatia pre prepravu paliva v palivových nádržiach dopravných prostriedkov, ktoré slúžia na pohon alebo prevádzku ďalších zariadení (napr. chladiacich zariadení). Uzatvárací ventil medzi motorom a palivovou nádržou motocyklov a bicyklov s pomocným motorom, ktorých nádrže obsahujú palivá, musí byť pri preprave uzatvorený; tieto motocykle a bicykle s pomocným motorom musia byť okrem toho naložené nastojato a zabezpečené proti

prevrhnutiu.

1.1.3.4 Výnimky v súvislosti s osobitnými ustanoveniami alebo nebezpečným tovarom baleným v obmedzenom množstve

1.1.3.4.1 Preprava určitých nebezpečných tovarov je osobitnými ustanoveniami Kapitoly 3.3 čiastočne alebo úplne oslobodená od ustanovení RID. Táto výnimka platí v tom prípade, ak pri určitom nebezpečnom tovare v stĺpci 6 Tabuľky A v Kapitole 3.2 je uvedený príslušný osobitné ustanovenie.

1.1.3.4.2 Určité nebezpečné tovary, ktoré sú balené v obmedzenom množstve, môžu byť oslobodené za predpokladu, že ustanovenia Kapitoly 3.4 sú splnené.

Pozn. O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.1.2

1.1.3.5 Výnimky v súvislosti s nevyčistenými prázdnyimi obalmi

Nevyčistené prázdne obaly, vrátane veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC) a veľkých obalov, ktoré obsahovali látky tried 2,3,4.1,5.1,8 a 9 nepodliehajú ustanoveniam RID, ak sú vykonané primerané opatrenia na vylúčenie možného ohrozenia. Ohrozenie sa považuje za vylúčené, keď sú vykonané opatrenia na odstránenie nebezpečenstva tried 1 až 9.

1.1.3.6 Maximálne prípustné množstvo na vozeň alebo veľký kontajner

1.1.3.6.1 (neobsadené)

1.1.3.6.2 (neobsadené)

1.1.3.6.3 Pri preprave nebezpečných tovarov tej istej prepravnej kategórie v tých istých vozňoch alebo veľkých kontajneroch, platí maximálne množstvo pre vozne alebo veľké kontajnery udané v stĺpci 3 nasledujúcej tabuľky

Prepravná kategória	Látky alebo predmety Skupina obalov alebo klasifikačný kód / skupina alebo UN číslo	Maximálne dovolené množstvo na vozeň alebo veľký kontajner
O	<p>Trieda 1: 1.1 L, 1.2 L, 1.3 L, 1.4 L, UN 0190</p> <p>Trieda 3: UN 3343</p> <p>Trieda 4.2: Látky, ktoré sú zaradené do skupiny obalov I</p> <p>Trieda 4.3: UN 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3134, 3148, 3396, 3398 a- 3399</p> <p>Trieda 5.1: UN 2426</p> <p>Trieda 6.1: UN 1051, 1600, 1613, 1614, 2312, 3250 a 3294</p> <p>Trieda 6.2: UN 2814 a 2900</p> <p>Trieda 7: UN 2912 až 2919, 2977, 2978, 3321 až 3333</p> <p>Trieda 8: UN 2215 (MALEINANHYDRID, ROZTAVENÝ)</p> <p>Trieda 9: UN 2315, 3151, 3152 a 3432 a prístroje, ktoré také látky alebo zmesi obsahujú ako aj nevyčistené prázdne obaly, ktoré obsahovali látky tejto prepravnej kategórie, s výnimkou obalov priradených k UN číslu 2908</p>	O

1	Látky a predmety, ktoré sú zaradené do skupiny obalov I a nespádajú do prepravnej kategórie 0, ako aj látky a predmety nasledovných tried: Trieda 1:1.1 B až 1.1 J ^{x)} , 1.2 B až 1.2 J, 1.3 C, 1.3 G, 1.3 H, 1.3 J a 1.5 D") Trieda 2:Skupiny T, TC ^{x)} , TO, TF, TOC a TFC Nádobý na stlačený plyn(Aerosóly): Skupiny C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC a TOC Trieda 4.1: UN 3221 až 3224 Trieda 5.2: UN 3101 až 3104	20
2	Látky a predmety, ktoré sú zaradené do skupiny obalov II a nespádajú do prepravnej kategórie 0, 1 alebo 4, ako aj látky a predmety nasledovných tried: Trieda 1:1.4 B až 1.4 G a 1.6 N Trieda 2:Skupina F Nádobý na stlačený plyn(Aerosóly):Skupina F Trieda 4.1:UN 3225 až 3230 Trieda 5.2:UN 3105 až 3110 Trieda 6.1:Látky a predmety, ktoré sú zaradené do skupiny obalov III Trieda 6.2:UN 2814 a 2900 skupiny obalov III Trieda 9:UN 3245	333
3	Látky a predmety, ktoré sú zaradené do skupiny obalov III a nespádajú do prepravnej kategórie 0, 2 alebo 4, ako aj látky a predmety nasledovných tried: Trieda 2:Skupiny A a 0 Nádobý na stlačený plyn(Aerosóly):Skupina A a 0 Trieda 3: UN 3473 Trieda 8:UN 2794, 2795, 2800 a 3028, Trieda 9:UN 2990 a 3072	1000
4	Trieda 1:1.4 S Trieda 4.1:UN 1331, 1345, 1944, 1945, 2254 a 2623 Trieda 4.2:UN 1361 a 1362 skupiny obalov III Trieda 7:UN 2908 až 2911 Trieda 9:UN 3268 ako aj nevyčistené prázdne obaly, ktoré obsahovali nebezpečné látky s výnimkou tých, ktoré spadajú do prepravnej kategórie 0.	neobmedzené

^{x)} Pre čísla UN 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482,1005 a 1017 je maximálne dovolené množstvo na vozeň 50 kg.

1.1.3.6.4 Pokiaľ nebezpečné tovary v zmysle tabuľky patria k rozdielnym prepravným kategóriám a sú prepravované v jednom a tom istom vozni alebo veľkom kontajnery, nesmie súčet:

- množstva látok a predmetov prepravnej kategórie 1, násobený 50-timi,
- množstva látok a predmetov uvedených v poznámke pod tabuľkou prepravnej kategórie 1, násobený 20-timi,
- množstva látok a predmetov prepravnej kategórie 2, násobený 3-mi
- a množstva látok a predmetov prepravnej kategórie 3 prekročiť celkovú hodnotu 1000.

1.1.3.6.5 Tieto ustanovenia sa nevzťahujú na nebezpečný tovar, ktorý je oslobodený podľa odsekov 1.1.3.2. až 1.1.3.5.

1.1.4 Použitie iných predpisov

1.1.4.1 Všeobecne

1.1.4.1.1 Medzinárodná preprava na území členského štátu môže podliehať predpisom alebo zákazom, ktoré boli vydané podľa článku 3 Dodatku C z iných dôvodov ako je bezpečnosť počas prepravy. Tieto predpisy alebo zákazy sú obvyklým spôsobom zverejnené.

1.1.4.1.2 (neobsadené)

1.1.4.1.3 (neobsadené)

1.1.4.2 Preprava v prepravnom reťazci, ktorý zahŕňa námornú alebo leteckú prepravu

1.1.4.2.1 Odosielané kusy, kontajnery, prenosné nádrže a nádržkové kontajnery ako aj vozňové zásielky, ktoré obsahujú kusy s jedným a tým istým tovarom, pri ktorých predpisy o balení, spoločnom balení, označovaní a polepovaní odosielaných kusov alebo pripevnenie veľkých nálepiek a oranžových identifikačných označení nie sú v plnom rozsahu v súlade s ustanoveniami RID, ale určite vyhovujú ustanoveniam IMDG-Code alebo technickým nariadeniam ICAO, pokiaľ prepravný reťazec zahŕňa námornú alebo leteckú dopravu, smú byť prepravované za nasledovných podmienok:

- odosielané kusy, pokiaľ ich nápisy a nálepky na označenie nebezpečenstva nezodpovedajú ustanoveniam RID, musia byť označené nápismi a nálepkami na označenie nebezpečenstva podľa ustanovení IMDG-Code alebo technických nariadení ICAO ;
- pre balenie spolu v jednom odosielanom kuse platia ustanovenia IMDG-Code alebo technických nariadení ICAO;
- pri preprave v prepravnom reťazci, ktorý zahŕňa námornú prepravu, musia byť kontajnery, prenosné nádrže a nádržkové kontajnery ako aj vozne obsahujúce kusy s rovnakým tovarom označené nápismi a nálepkami podľa Kapitoly 5.3 IMDG-Code [s veľkými nálepkami], pokiaľ nie sú označené podľa Kapitoly 5.3 RID veľkými nálepkami a s oranžovým označením. Tieto podmienky platia rovnako pre následnú prepravu nevyčistených prázdnych prenosných nádrží a nádržkových kontajnerov do čistiacej stanice.

Táto odchýlka neplatí pre tovary, ktoré sú v triedach 1 až 9 RID klasifikované ako nebezpečné látky, ale podľa ustanovení IMDG-Code alebo technických nariadení ICAO nie sú považované za nebezpečné.

1.1.4.2.2 (neobsadené)

1.1.4.2.3 (neobsadené)

Pozn. Pre prepravy podľa pododseku 1.1.4.2.1 pozri tiež pododsek 5.4.1.1.7. Pre prepravy v kontajneroch pozri tiež oddiel 5.4.2.

1.1.4.3 Používanie prípustných prenosných nádrží **typov IMO** na námornú prepravu

Prenosné nádrže **typov IMO 1,2,5 a 7**, ktoré nevyhovujú podmienkam Kapitoly 6.7 alebo 6.8, ktoré ale boli skonštruované a sú prípustné podľa ustanovení IMDG-Code (Dodatok 29-98), platnými pred 1 .januárom.2003 (vrátane prechodných ustanovení), smú byť používané do 31 .decembra 2009 za predpokladu, že vyhovujú uplatneným skúškam podľa IMDG-Code (Dodatok 29-98) a nariadenia uvedené v stĺpci 12 a 14 Kapitoly 3.2 IMDG-Code (Dodatok **33-06**) boli úplne splnené. Po 31. januári 2009 sa smú naďalej používať, ak vyhovujú platným skúšobným predpisom IMDG-Code za predpokladu, že nariadenia v stĺpcoch 10 a 11 Kapitoly 3.2 a Kapitoly 4.2 RID budú splnené.¹

1.1.4.4 Preprava cestných vozidiel v systémoch kombinovanej prepravy

Nebezpečný tovar smie byť prepravovaný tiež v systémoch kombinovanej prepravy za nasledovných podmienok:

Na prepravu v kombinovanej preprave použité cestné vozidlá ako aj ich obsah musia zodpovedať podmienkam ADR.

¹ Medzinárodná námorná organizácia (IMO) vydala obežníkom DSC. 1/Circ. 12 a opravou rukoväť pre ďalšie použitie trvalých prenosných nádrží a cestných nádržkových vozidiel pre prepravu nebezpečného tovaru («Guidance on the Continued Use of Existing IMO Type Portable Tanks and Road Tank Vehicles for the Transport of Dangerous Goods»). Túto rukoväť je možné vzhliadnuť na domovskej stránke IMO www.imo.org.

Nie je dovolené prepravovať:

- výbušné látky triedy 1 skupiny znášateľnosti A (čísla UN 0074, 0113, 0114, 0129, 0130, 0135, 0224 a 0473);
- samozápalné látky triedy 4.1, ktoré vyžadujú kontrolu teploty (čísla UN 3231 až 3240);
- organické peroxidy triedy 5.2, ktoré vyžadujú kontrolu teploty (čísla UN 3111 až 3120);
- oxid sýrový, triedy 8 so stupňom čistoty najmenej 99,95 %, ktorý sa prepravuje v nádržiach bez inhibítorov (číslo UN 1829).

Pozn. O umiestnení veľkých nálepiek **a oranžového označenia** v kombinovanej preprave na nosnom vozni pozri odsek 5.3.1.3.2 a 5.3.2.1.6. O údajoch v **prepravnom doklade** a o písomných pokynoch podľa oddielu 5.4.3 ADR pozri pododsek 5.4.1.1.9.

1.1.4.5 Prepravy, ktoré po železnici nepokračujú

1.1.4.5.1 Ak vozeň, ktorý sa použije na prepravu podliehajúcu ustanoveniam RID, nevykoná časť prepravnej cesty po koľajach, pre túto časť sa použijú iba národné alebo medzinárodné podmienky platné pre druh dopravy, ktorý bol použitý na prepravu vozňa a preprava nebezpečného tovaru dopravcom bude vykonaná týmto vozňom.

1.1.4.5.2 Zúčastnené členské štáty COTIF sa môžu dohodnúť, že na časti trate, na ktorej sa vozeň prepravuje ináč ako po koľajach použijú ustanovenia RID, v danom prípade doplnené o doplňujúce predpisy, pokiaľ tieto dohody medzi členskými krajinami COTIF neodporujú pravidlám medzinárodných dohôd na prepravu nebezpečného tovaru vo vozňoch na príslušnej časti trate požívanej dopravcom.

Členský štát, ktorý inicioval uzatvorenie takejto dohody, oznamuje tieto dohody **sekretariátu OTIF** a ten ich dáva na vedomie ostatným členským štátom.²

² Dohody uzatvorené podľa tohoto pododseku môžete vzhliadnuť na domovskej stránke OTIF-u (www.otif.org).

Kapitola 1.2

Základné pojmy

- Pozn.** 1.V tomto odseku sú uvedené všetky všeobecné i osobitné pojmy.
2.V definíciách tohto odseku obsiahnuté pojmy, ktoré tvoria základný pojem a prislúcha im vlastná definícia, sú vytlačené kurzívou.

V predpise RID znamená:

A

ADR: Európska dohoda o medzinárodnej cestnej doprave nebezpečných vecí vrátane osobitných dohôd, ktoré boli podpísané všetkými štátmi zúčastnenými na preprave.

Aerosól: pozri *nádoba na stlačený plyn*

ASTM: American Society for Testing and Materials (Americká spoločnosť pre skúšanie materiálu) (ASTM International, 100 Barr Harbor Drive, PO Box C 700, West Conshohocken, PA, 19428-2959, Spojené štáty Americké).

B

Balia. Podnikateľský subjekt, ktorý balí nebezpečný tovar do *obalov*, vrátane *veľkoobjemových obalov* a *veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC)* a tieto odosielané kusy prichystá na prepravu.

Batériový vozeň: Vozeň pozostávajúci z článkov, ktoré sú vzájomne spojené zbernou trubicou a ktoré sú trvalo upevnené na vozni. Za články *batériového vozňa* sa považujú *fľaše*, *veľkoobjemové fľaše*, *tlakové sudy* a *zväzky fliaš* a tiež *nádrže* s objemom väčším ako 450 litrov na *plyny* triedy 2 .

Bod vzplanutia: Najnižšia teplota *kvapalnej látky*, pri ktorej vytvárajú jej pary so vzduchom zápalnú zmes.

C

CGA: Compressed Gas Association (Zväz stlačených plynov) (CGA, 4221 Walney Road, 5th Floor, Chantilly VA 20151-2923, Spojené štáty americké).

Cievka (trieda 1): Zariadenie z plastu, dreva, preglejky, kovu alebo iného vhodného materiálu pozostávajúce z vretena, prípadne z vretena a bočných stien na každom konci vretena. Látky a predmety sa musia navinúť na vreteno a môžu sa aj zaistiť bočnými stenami.

Cisternový vozeň: Vozeň na *prepravu kvapalných, plynných*, práškovitých alebo zrnitých *látok*, ktorého konštrukcia pozostáva z jednej alebo viacerých *nadrží* vlastnými zariadeniami a z rámu vozňa, ktorý je vybavený svojimi vlastnými zariadeniami (pojazdny mechanizmus, pružnice, ťahadlové a narážacie ústrojenstvo, brzdové zariadenie a nápisy). **Pozn.:** Za *cisternový vozeň* sa považuje tiež vozeň so *snímateľnými nádržami*.

CSC. Medzinárodná dohoda o bezpečnom kontajneri (Ženeva, 1972) v platnom znení, vydaná Medzinárodnou organizáciou námornej plavby (IMO) v Londýne.

Debna: Pravouhlý alebo viac uholný plno stenný *obal* z kovu, dreva, preglejky, drevovláknitých materiálov, lepenky, plastu alebo iného vhodného materiálu. *Obal* smie mať vhodné malé otvory na uľahčenie ručnej manipulácie alebo otvárania, pokiaľ tým vyhovuje kritériám zatriedenia a nebude ohrozená celistvosť *obalu* počas *prepravy*.

Dopravca: Podnik, ktorý vykonáva *prepravu* na základe prepravnej zmluvy alebo bez prepravnej zmluvy. **Drevená ohrada:** *Vonkajší obal* s otvorenou hornou plochou.

Drevený sud: *Obal* z prírodného dreva s okrúhlym prierezom a klenutými stenami. Je tvorený lubmi (pásmi) a dnami a je obopnutý obručami.

EN (-norma): Európskym výborom pre normalizáciu (CEN, 36 rue de Stassart, B-1050 Brussel) zverejnené európske normy.

F

Fľaša: Prenosná tlaková nádoba s objemom maximálne 150 litrov.

GHS(Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals): Globálny harmonizovaný systém pre klasifikáciu a označovanie chemických produktov zverejnený Spojenými národmi v dokumente ST/SG/AC.10/30.

H

Hmotnosť odosielaného kusa: Pokiaľ nie je určené inak, rozumie sa pod tým brutto hmotnosť odosielaného kusa.

I

IAEA: Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (International Atomic Energy Agency) (IAEA, P. O. BOX 100, A-1400Wien)

IBC. pozri veľká nádoba na voľne ložené látky.

ICAO: International Civil Aviation Organization (Medzinárodná organizácia civilného letectva) (ICAO, 999 University street, Montreal, Quebec H3C 5H7, Kanada).

IMDG-Code: Medzinárodná vyhláška o preprave nebezpečného tovaru námornými loďami, obsahujúca ustanovenia platné ku kapitole VII časti A Medzinárodnej dohody z roku 1974 na ochranu ľudských životov na mori (Dohoda SOLAS), vydaná Medzinárodnou organizáciou námornej prepravy (IMO), Londýn.

IMO: International Maritime Organization (Medzinárodná námorná organizácia) (IMO, 4 Albert Embankment, London SE 1 7 SR, Veľká Británia).

I.n. - označenie (Inde nemenované). Spoločné označenie, ktoré môže byť priradené k pomenovaniu látok, zmesí, roztokov alebo predmetov, ktoré:

- a) v Kapitole 3.2 Tabuľke A nie sú menovite uvedené,
- b) majú také chemické, fyzikálne a/alebo nebezpečné vlastnosti, že im podľa triedy, klasifikačného kódu, skupiny obalová pomenovania tovaru vyhovuje označeniu i.n..

Inšpektorát: Príslušným úradom schválený nezávislý dozorný orgán a skúšobňa.

ISO (-normy): Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu (ISO, 1, rue de Varembé, CH-1204 Genève) zverejnené medzinárodné normy.

K

Kanister. Obal z kovu alebo plastu pravouhlého alebo viac uholného prierezu s jedným alebo viacerými otvormi.

Kombinované IBC s vnútornou nádobou z plastu. Kombinované IBC pozostáva z rámu vo forme pevného vonkajšieho obalu okolo vnútornej nádoby z plastu s vhodným zariadením na obsluhu alebo inými konštrukčnými zariadeniami. Sú vyhotovené tak, že vnútorná nádoba a vonkajší obal tvoria po zostavení nedeliteľnú jednotku, ktorá sa ako taká plní, skladuje, prepravuje alebo vyprázdňuje.

Kombinovaný obal (plast): Obal pozostávajúci z vnútornej nádoby z plastu a vonkajšieho obalu (z kovu, lepenky, pleglejky atď.). Keď sú takto skonštruované dovedna, tvoria nedeliteľnú jednotku, ktorá sa ako taká plní, skladuje, prepravuje a vyprázdňuje.

Pozn: Pozri Pozn. ku „kombinovanému obalu (sklo, porcelán alebo kamenina)".

Kombinovaný obal (sklo, porcelán alebo kamenina): Obal pozostávajúci z vnútornej nádoby zo skla, porcelánu alebo kameniny a z vonkajšieho obalu (z kovu, dreva, lepenky, plastu, penovej hmoty atď.). Keď sú takto skonštruované dovedna, tvoria nedeliteľnú jednotku, ktorá sa

ako taká plní, skladuje, prepravuje a vyprázdňuje.

Pozn. „Vnútná časť“ „kombinovaného obalu“ znamená zvyčajne „vnútornú nádobu“. Ak „vnútorná časť“ kombinovaného obalu íp/asfj-6HA1 tvorí taká „vnútorná nádoba“, ktorá zvyčajne nie je na to určená a funkciu nádoby plní bez „vonkajšieho obalu“, nepovažuje sa za „vnútorný obal“.

Konštrukčná oceľ. Oceľ, ktorej minimálna pevnosť v ťahu je medzi 360 N/mm² a 440 N/mm². **Pozn.:** O prenosných nádržiach pozri Kapitolu 6.7

Konštrukčné vybavenie:

- a) *nádrže cisternového vozňa*: vonkajšie alebo vnútorné prvky na *telese nádrže* vhodné na vystuženie, prvky na upevnenie alebo ochranu;
- b) *nádrže nádržkového kontajnera*: vonkajšie alebo vnútorné prvky na *telese nádrže* vhodné na vystuženie, prvky na upevnenie, na ochranu alebo stabilizáciu;

Pozn. O prenosných nádržiach pozri Kapitolu 6.7

- c) článkov *batériového vozňa* alebo *MEGC*: vonkajšie prvky na *telese nádrže* alebo na *nádobe* vhodné na vystuženie, prvky na upevnenie, na ochranu alebo stabilizáciu;
- d) *veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC)* (okrem pružných IBC): časti *telesá obalu* (vrátane paletových podstavcov pre kombinované IBC s plastovou vnútornou nádobou) na zosilnenie, upevňovanie, manipuláciu, ochranu alebo stabilizáciu

Kontajner. Prepravný prostriedok (rámová konštrukcia alebo podobné zariadenie),

- trvanlivej akosti a dostatočne pevný, aby mohol byť opätovne použitý,
- skonštruovaný osobitne za účelom, aby pri *preprave* tovaru prostredníctvom jedného alebo viacerých dopravcov bola uľahčená prekládka bez manipulácie s nákladom,
- vybavený zariadením, ktoré uľahčuje upevnenie a manipuláciu najmä pri prekládke z jedného dopravného prostriedku na druhý,
- skonštruovaný tak, aby bolo uľahčené jeho plnenie a vyprázdňovanie (pozri tiež *veľký kontajner* a *malý kontajner*)

Výmenná nadstavba (výmenná nádrž) je kontajner, ktorý podľa Európskej normy EN 283 (v znení z roku 1991) má nasledovné osobitosti:

- vzhľadom na mechanickú pevnosť je určený výhradne na *prepravu* vozňami, cestnými vozidlami a trajektom,
- nie je možné stohovať,
- môže byť z cestných vozidiel preložený vlastnými prostriedkami na podpery a opäť naložený.

Pozn. Pojem kontajner nezahŕňa bežné obaly, veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC), ani nádržkový kontajner alebo nádržkový vozeň.

Kontajner na plyn s viacerými článkami (MEGC). Prepravný prostriedok pozostávajúci z článkov, ktoré sú vzájomne spojené zbernou trubicou a sú namontované v ráme kontajnera. Za články MEGC sa považujú *fľaše*, *veľkoobjemové fľaše*, *tlakové sudy*, *zväzky fliaš* ako aj nádrže s objemom viac ako 450 litrov určené na *plyny* triedy 2.

Pozn.: pre UN MEGC pozri kapitolu 6.7

Kontajner na sypký tovar: Úložný systém (vrátane prípadnej vystlatia alebo nanosenia), navrhnutý pre *prepravu tuhých látok* priamo sa dotýkajúcich úložného systému. Neobsahuje obaly, nádoby na voľne ložený tovar (IBC), veľkoobjemové obaly a nádrže.

Kontajner na sypký tovar:

- je trvalej povahy a dostatočne odolný a môže sa opakovane používať,
- je predovšetkým skonštruovaný na zjednodušenie prepravy tovarov jedným alebo viacerými prepravnými prostriedkami bez zmeny nákladu,
- je opatrený prvkami, ktoré zjednodušia manipuláciu,
- má minimálny objem 1,0 m³.

Príkladom na kontajnery pre sypký tovar sú kontajnery, námorné kontajnery pre sypký tovar, výklopné nádoby(skip), zásobník pre tovar vo voľne loženom stave, výmenné nadstavby, korytové kontajnery, rollkontajnery, nakladacie časti vozňov.

Kontajner, otvorený. Kontajner s otvorenou strechou alebo plošinový kontajner (bez čelných stien alebo s čelnými stenami).

Kontajner, uzavretý. Plne uzavretý kontajnera pevnou strechou, pevnými bočnými stenami, pevnými čelnými stenami a podlahou. Tento pojem zahŕňa aj kontajnera otvárateľnou strechou, pokiaľ je strecha počas prepravy uzatvorená.

Kontajner, s plachtou: Otvorený kontajner, prikrytý plachtou na ochranu nákladu.

Kontrolná teplota: Najvyššia teplota, pri ktorej môže byť prepravovaný organický peroxid alebo samovoľne sa rozkladajúca látka.

Kryo-nádrž: Prenosná tepelne izolovaná nádoba na prepravu hlboko schladených skvapalnených plynov s objemom maximálne 1000 litrov.

Kritická teplota: Teplota, nad ktorou látka nemôže existovať v kvapalnom stave.

Krytý vozeň: Vozeň s pevnými alebo pohyblivými stenami a strechou.

Kvapalná látka: Látka, ktorá pri 50 °C má tlak pár najviac 300 kPa (3 bary) a pri 20 °C a tlaku 101,3 kPa nie je úplne plynná a

- pri tlaku nad 101,3 kPa má bod tavenia alebo začiatok tavenia pri teplote 20 °C alebo nižšej alebo
- podľa skúšobných metód ASTM D 4359-90 je kvapalná
- podľa kritérií skúšobnej metódy pre stanovenie tekutosti popísanej v oddieli 2.3.4 (metóda penetrometrom) nie je hustá.

Pozn. V zmysle ustanovení o nádržiach sa za prepravu v kvapalnom stave považuje:

- preprava podľa horeuvedenej definície kvapalných látok,
- preprava tuhých látok, ktoré sú na prepravu podané v roztopenom stave.

M

Malá nádoba naplnená plynom (plynová bombička): Nádoba, ktorá sa nedá znovu naplniť, obsahujúca plyn alebo plynnú zmes. Môže byť vybavená výpustným ventilom alebo bez výpustného ventilu.

Malý kontajner. Kontajner s objemom minimálne 1,0 m³ ale maximálne 3,0 m³. **Pozn.** O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.2

Manipulačné zariadenie (pri pružných IBC): Nosné popruhy, slučky, oká alebo rámy, ktoré sú pripojené na telese obalu IBC alebo sú konštruované priamo na telese obalu.

Maximálna netto hmotnosť: Najvyššia netto hmotnosť náplne jednotlivých obalov alebo najväčší súčet hmotnosti vnútorného obalu a hmotnosti jeho náplne vyjadrená v kilogramoch.

Maximálna dovolená hmotnosť:

- (pre všetky druhy IBC okrem pružných IBC): súčet hmotností pozostávajúca z hmotnosti IBC celého prevádzkového zariadenia alebo konštrukčného vybavenia a maximálnej netto hmotnosti.
- (pre nádrže): súčet vlastnej hmotnosti nádrže a maximálnej dovolenej hmotnosti nákladu. **Pozn.:** O prenosných nádržiach pozri Kapitolu 6.7.

Maximálna dovolená hmotnosť nákladu (pre pružné IBC): Maximálna netto hmotnosť, pre akú je IBC vhodná a pri ktorej je jej preprava dovolená.

Maximálny vnútorný objem: Najväčší vnútorný objem nádob alebo obalov, vrátane veľkoobjemových obalov a veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC), vyjadrený v m³ alebo v litroch.

Maximálny prevádzkový tlak (pretlak): Najvyšší tlak z troch nasledovných hodnôt:

- a) najvyšší efektívny tlak v nádrži, ktorý je prípustný počas plnenia (najvyšší dovolený *plniaci tlak*);
- b) najvyšší efektívny tlak v nádrži, ktorý je prípustný počas vyprázdňovania (najvyšší dovolený *vypúšťací tlak*);
- c) efektívny pretlak v nádrži dosiahnutý plnením tovaru (vrátane eventuálneho prítomného cudzieho plynu) pri najvyššej prevádzkovej teplote.

Ak v Kapitole 4.3 nie je uvedené inak, nesmie byť číselná hodnota tohoto prevádzkového tlaku (pretlaku) nižšia než tlak pary (absolútny) plneného tovaru pri 50 °C.

Pri nádržiach s *poistným ventilom* (s prietržnou membránou alebo bez) s výnimkou nádrží pre prepravu stlačených, skvapalnených alebo rozpustených plynov triedy 2 sa *maximálny prevádzkový tlak (pretlak)* rovná predpísanému tlaku tohoto *poistného ventilu* (pozri tiež *výpočtový tlak, vypúšťací tlak, plniaci tlak a skúšobný tlak*).

Pozn. 1. O *prenosných nádržiach* pozri Kapitolu 6.7

Pozn. 2. Pre uzatvorené kryto-nádrže pozri pozn. k pododseku 6.2.1.3.3.5

Medziobal: Obal, ktorý sa nachádza medzi *vnútorným obalom* a *vonkajším obalom* alebo medzi predmetmi a *vonkajším obalom*.

MEGC pozri *kontajner na plyn s viacerými článkami*.

N

Nádoba: Schránka so všetkými *uzavieracími* zariadeniami, ktorá môže pojať a obsahovať látku alebo predmety. *Teleso nádrže* nepatrí pod túto definíciu.

(Pozri tiež *Tlaková nádoba* a *Vnútorná nádoba*).

Nádoba (na látky triedy 1): *Debny* fľaše, plechovky, sudy kanvice alebo puzdra s *uzavieracími* zariadeniami každého druhu, používané ako *vnútorné obaly* alebo ako *mediobaly*.

Nádoba na stlačený plyn (aerosól): *Jednorázová nádoba* zhotovená z kovu, skla alebo plastu, ktorá zodpovedá oddielu 6.2.4, a obsahuje stlačený, skvapalnený alebo **pod tlakom** rozpustený plyn s alebo bez *kvapalnej, pastovitej alebo práškovitej látky*. Je vybavená vypúšťacím zariadením umožňujúcim vyprázdnenie obsahu pevných alebo skvapalnených častíc plynu v suspenznej forme, vo forme peny, pasty alebo prášku, alebo častíc plynu v kvapalnom alebo *plynnom skupenstve*.

Nádrž. *Teleso nádrže* vybavené vlastným *prevádzkovým zariadením* a vlastným *konštrukčným zariadením*. Pokiaľ je použitý tento pojem samostatne, označuje *nádržkový kontajner, prenosnú nádrž, cisternový vozeň*, alebo *odnímateľnú nádrž*, ako sú definované v tejto časti, vrátane nádrží tvoriacich články *batériových vozňov* alebo *MEGC*.

Pozn.: O *prenosných nádržiach* pozri odsek 6.7.4.1

Nádržkový kontajner. Prepravný prostriedok, ktorý zodpovedá definícii *kontajner*, pozostávajúci z *telesa nádrže* a jej súčastí vrátane zariadenia, ktoré umožňuje preloženie *nádržkového kontajnera* bez podstatnej zmeny rovnovážnej polohy. Používa sa na prepravu plynov, *kvapalných, práškovitých alebo zrnitých látok* a má objem väčší ako 0,45 m³ (450 litrov), keď sa použije pre *prepravu plynov* triedy 2.

Pozn.: *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC)*, ktorá spĺňa podmienky ustanovení Kapitoly 6.5, sa nepovažuje za *nádržkový kontajner*.

Nádržková výmenná nadstavba (nádržkový výmenný kontajner): Nádržková výmenná nadstavba (nádržkový výmenný kontajner) sa považuje za *nádržkový kontajner*.

Nakladač. *Podnikateľský subjekt*, ktorý nakladá nebezpečný tovar do vozňa alebo do veľkého kontajnera.

Nebezpečná reakcia:

- a) horenie a/alebo vyvíjanie značného tepla;
- b) vyvíjanie zápalných, dusivo pôsobiacich, oxidujúcich a/alebo jedovatých plynov,
- c) vytváranie žieravých látok
- d) vytváranie nestabilných látok
- e) nebezpečný nárast tlaku (iba pri *nádržiach*).

Nebezpečný tovar. Látky a predmety, ktorých *preprava* je podľa RID zakázaná alebo je dovolená iba za stanovených podmienok.

Nominálny (menovitý) objem nádoby. Menovitý objem *nebezpečnej látky* obsiahnutej v nádobe vyjadrený v litroch. Pri *fľašiach* na stlačený plyn musí nominálny objem nádoby zodpovedať objemu vody vo fľaši.

Núdzová teplota: Teplota, pri ktorej v prípade zlyhania teplotnej kontroly, začnú pracovať núdzové opatrenia.

Nútene ovládaný vetrací ventil. Ventil na nádrži so spodným vyprázdňovaním, ktorý je spojený so spodným ventilom a prevádzkovo sa otvára iba pri nakládke a vykládke na vetranie nádrže.

O

Obal. Nádoba a všetky ostatné jej súčasti a materiál, ktoré sú nevyhnutné, aby nádoba mohla plniť svoju funkciu [pozri tiež *vonkajší obal, obal ochranný, obal z tenkého plechu, veľkú nádobu na voľne ložené látky (IBC), veľkoobjemový obal, vnútorný obal, kombinovaný obal (plast), kombinovaný obal (sklo, porcelán, kamenina), renovovaný obal, prachotesný obal, medziobal, rekonštruovaný obal, opakovane použiteľný obal a zložený obal*].

Pozn.: O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.2

Obal ochranný. Špeciálny obal určený na prepravu poškodených, chybných alebo netesných *odosielaných kusov* naplnených *nebezpečným tovarom* alebo *nebezpečným tovarom*, ktorý sa vylial alebo unikal. Tento obal je určený na použitie opätovného získania alebo zneškodnenia odpadu.

Obal z tenkého plechu: Obal s okrúhlym, eliptickým pravouhlým alebo viac uholným prierezom (tiež kónické), obal s hrdlom kužeľovitého tvaru alebo obal z *tenkého plechu* tvaru vedierka s hrúbkou steny menej ako 0,5 mm (napr. biely plech), s plochými alebo vypuklými dnami, s jedným alebo viacerými otvormi, ktorý nespadá pod pojem *sud* alebo *kanister*.

Odosielaný kus: Konečný produkt prichystaný na odoslanie, ktorý vzniká po ukončení procesu balenia, pozostávajúci z *obalu, veľkoobjemového obalu* alebo *veľkej nádoby na voľne ložené látky (IBC)* a z jeho resp. jej obsahu. Pojem zahŕňa aj *nádobu na plyn* podľa definície v tomto odseku ako aj predmety, ktoré sú vzhľadom na svoju veľkosť, hmotnosť alebo formu nezabalené, alebo sa smú prepravovať na saniah, v drevených ohradách alebo zariadeniach na ručnú manipuláciu. Tento pojem sa nevzťahuje na tovar, ktorý sa prepravuje vo *voľne naloženom stave*, ani na látky, ktoré sa prepravujú v *nádržiach*.

Pozn. O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.2

Odosielaťel'. Organizácia alebo osoba, ktorá uzatvára s dopravcom zmluvu o preprave nebezpečného tovaru sama za seba alebo za tretí subjekt. Za odosielaťela sa považuje subjekt, ktorý je v prepravnej zmluve uvedený ako odosielaťel'.

Odpady. Látky, roztoky, zmesi alebo predmety, pre ktoré nie je určené žiadne bezprostredné použitie, ktoré sa však prepravujú za účelom spracovania, skladovania alebo na likvidáciu spálením alebo iným spôsobom.

Offshore kontajner pre sypký tovar: Kontajner pre tovar vo voľne loženom stave, predovšetkým je určený pre opakované použitie pre prepravu nebezpečných tovarov od, k a medzi Offshore zariadeniami. Offshore kontajner pre sypký tovar bude vytvorený a stavaný podľa smernice pre schvaľovanie Offshore kontajnerov nasadených na otvorené more, ktorá bola stanovená Medzinárodnou námornou organizáciou (IMO) v dokumente MSC/Circ. 860.

Opakovane použiteľný obal:

Obal, pri ktorom po prehliadke bolo zistené, že je bez takých nedostatkov, ktoré by mohli ovplyvniť úspešné absolvovanie funkčných skúšok; pod tento pojem patria najmä také *obaly*, ktoré sa opakovane plnia rovnakým alebo podobným znášanlivým tovarom a prepravujú sa v rámci predajných sietí, na ktoré dohliada odosielaťel' výrobku.

Opravené IBC (pozri Veľká nádoba na voľne ložený tovar (IBC)): Kovové IBC, IBC z pevného plastu alebo kombinované IBC, ktoré kvôli nárazu alebo z iného dôvodu (napr. korózia, krehnutie, alebo iné príznaky, ktoré sa vyskytujú pri testoch tuhosti konštrukcie) sú opravené. Tieto IBC musia byť opätovne testované a musia obstáť v skúške konštrukcie. V zmysle RID je možná oprava nádrže výmenou pevnej vnútornej nádržky kombinovaného IBC za pôvodnú nádrž

od výrobcu. Pojem však nezahŕňa *pravidelnú údržbu pevného IBC*. *Teleso obalu IBC z pevného plastu* a vnútorná nádrž *kombinovaného IBC* sú neopraviteľné. *Pružné IBC* sú neopraviteľné, pokiaľ to nie je schválené príslušným úradom.

Otvorený vozeň: Vozeň s čelnými a bočnými stenami, ktorého ložné plochy sú otvorené alebo vozeň bez čelných a bočných stien.

OTIF: Medzinárodná organizácia pre medzinárodnú železničnú prepravu (OTIF, Gryphenhübeliweg 30, CH-3006 Bern, Schweiz)

P

Pevná vnútorná nádrž (pre kombinované IBC): Nádrž, ktorá nezmení svoj bežný tvar v prázdnom stave ani vtedy, keď uzávery nie sú na správnom mieste a nie je podoprená vonkajším puzdrom. Vnútorné nádrže, ktoré nie sú „pevné“, sa považujú za „pružné“.

Pevne zabudovaná nádrž. Nádrž s objemom viac ako 1 000 litrov, ktorá je trvalo upevnená na vozni (tým sa vozeň stáva cisternovým vozňom) alebo tvorí súčasť rámu vozňa.

Plastová tkanina (pre pružné IBC): Materiál zhotovený z pásikov alebo vlákien z vhodnej plastickej hmoty.

Plniaci tlak. Najvyšší tlak, ktorý sa skutočne vyvíja v nádrži pri plnení tlakom (pozri tiež výpočtový tlak, vypúšťací tlak, najvyšší prevádzkový tlak (pretlak) a skúšobný tlak).

Plyn:

Látka, ktorá

- a) pri 50 °C má tlak vyšší ako 300 kPa (3 bary),
- b) pri 20 °C a normálnom tlaku 101,3 kPa je úplne *plynná*.

Plnič: Podnikateľský subjekt, ktorý nebezpečný tovar plní do nádrže (cisternového vozňa, vozňa so snímateľnou nádržou, prenosnej nádrže alebo nádržkového kontajnera), do batériového vozňa alebo MEGC a/alebo do vozňa, veľkého kontajnera alebo do malého kontajnera určeného na tovar vo voľne naloženom stave.

Plynová bombička: pozri *malá nádoba naplnená plynom*

Podložka (trieda 1): Platňa z kovu, plastu, lepenky alebo iného vhodného materiálu, ktorá je vložená do vnútorného obalu, alebo medzi vnútorný a vonkajší obal, a ktorá umožňuje kompaktné uloženie v tomto obale. Povrch **podložky** smie byť tak formovaný, aby obaly alebo predmety mohli byť vložené, bezpečne upevnené a od seba navzájom oddelené.

Podnikateľský subjekt. Každá fyzická osoba, každá právnická osoba vykonávajúca činnosť za účelom dosiahnutia zisku alebo bez dosiahnutia zisku, každé združenie alebo spoločenstvo osôb bez právnej subjektivity vykonávajúce činnosť za účelom dosiahnutia zisku alebo bez dosiahnutia zisku ako aj každý štátny úrad, nezávisle na tom, či má vlastnú právnu subjektivitu alebo či je podriadené určitému úradu s právnou subjektivitou.

Podtlaková nádrž na odpady: Nádržkový kontajner alebo výmenná nádržková nadstavba používaná predovšetkým na prepravu nebezpečných odpadov, ktorá má zvláštnu konštrukciu alebo zariadenie umožňujúce nakládku a vykládku odpadov podľa ustanovení kapitoly 6.10.

Nádrž, ktorá zodpovedá ustanoveniam kapitoly 6.7 alebo 6.8, sa nepovažuje za *Podtlakovú nádrž na odpady*.

Poistný ventil: Samočinné zariadenie závislé na tlaku pôsobiacom na stlačiteľnú pružinu, ktoré chráni cisternu proti neprípustnému vnútornému pretlaku.

Pravidelná údržba pružných IBC: Bežne vykonávanie prác na pružných plastových IBC nádobách alebo pružných IBC nádobách z plastu, ako sú:

- a) vyčistenie alebo
- b) nahradenie neintegrálnej časti, ako je neintegrálna výstelka a uzáver, časťou, ktorá zodpovedá pôvodným špecifikáciám výrobcu,

za predpokladu, že tieto práce nemali negatívny vplyv na funkčnosť nádoby pružného IBC a nezmenili konštrukčný typ.

Pravidelná údržba tuhých IBC: (pozri *Veľká nádoba na voľne ložený tovar (IBC)*) Pod pojmom

pravidelná údržba IBC sa rozumie vykonanie prác na kovových IBC, IBC z pevného plastu alebo kombinovaných IBC a to

- a) vyčistenie;
- b) odstránenie, pripevnenie alebo výmena uzáveru *telesa obalu* (vrátane s tým spojeného tesnenia) alebo uvedenie do pôvodného stavu *prevádzkové zariadenie* a preverenie nepriepustnosti IBC;
- c) obnovenie nefunkčného *konštrukčného vybavenia*, uzavierajúce nebezpečný tovar alebo udržiavajúce *vypúšťací tlak* v súlade s vyrobenou testovanou konštrukciou (opraviť podporné nohy alebo zdvíhacie zariadenie), za predpokladu, že funkčnosť IBC bude zachovaná v plnom rozsahu.

Prevádzkovateľ nádržkových kontajnerov, prenosných nádrží alebo cisternových vozňov. Podnik (organizácia alebo osoba), pod ktorého menom je *nádržkový kontajner, prenosná nádrž alebo cisternový vozeň* zaradený alebo inak pripustený na prepravu.

Prachotesný obal. Obal, ktorý je počas prepravy nepriepustný pre suchý obsah, vrátane jemných tuhých látok

Prenosná nádrž. Multimodálna *nádrž*, ktorá pri použití pre prepravu plynov triedy 2 má objem viac ako 450 litrov, ktorá vyhovuje definícii pojmu v Kapitole 6.7 alebo v ustanoveniach vyhlášky IMDG-Code a v stĺpci 10 Tabuľky A v Kapitole 3.2 je uvedený poukaz na *prenosné nádrže* (kód T).

Preprava: Činnosť, ktorou sa uskutočňuje premiestňovanie *nebezpečného tovaru* dopravnými prostriedkami, vrátane času pobytu podmieneného dopravou a vrátane času zdržania *nebezpečného tovaru vo vozňoch, nádržiach a kontajneroch* pred, počas a po zmene miesta. Súčasná definícia zahŕňa tiež dočasné odstavenie *nebezpečného tovaru* pri zmene spôsobu prepravy alebo dopravných prostriedkov (prekládka). Platí to za predpokladu, že prepravné dokumenty sú k dispozícii v mieste odoslania a dodania, budú predložené na požiadanie (mimo predloženia príslušnému úradu za účelom kontroly) pod podmienkou, že *odosielané kusy a nádrže* nebudú počas dočasného pobytu otvorené.

Pozn. O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.2

Preprava cestných vozidiel v systémoch kombinovanej dopravy: Preprava cestných vozidiel na železničných vozňoch.

Preprava tovaru vo voľne naloženom stave: Preprava nebalených *tuhých /áto/calebo* predmetov vo *vozňoch* alebo *kontajneroch*; tento pojem sa nevzťahuje na tovar, ktorý sa prepravuje ako *odosielaný kus* a ani na látky, ktoré sa prepravujú v *nádržiach*.

Prepravný doklad: Nákladný list podľa prepravnej zmluvy (pozri CIM- Prípojka B ku COTIF-u), vozňový list podľa dohody o používaní (CUV- Prípojka D ku COTIF-u) alebo prepravný doklad odpovedajúci ostatným ustanoveniam oddielu 5.4.1 .

Prevádzkové zariadenie:

- a) *nádrží:* zariadenia na plnenie a vyprázdňovanie, zariadenia na vetranie, bezpečnostné zariadenia, vykurovacie a tepelnoizolačné zariadenia ako aj meracie prístroje;

Pozn.: O *prenosných nádržiach* pozri Kapitolu 6.7

- b) článkov *batériového vozňa* alebo *MEGC*. zariadenia na plnenie a vyprázdňovanie, vrátane zberného potrubia, bezpečnostné zariadenia ako aj meracie prístroje.
- c) *veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC):* zariadenia na plnenie a vyprázdňovanie, zariadenia na vyrovnávanie tlaku alebo vetranie, bezpečnostné zariadenia, vykurovacie a tepelnoizolačné zariadenia ako aj meracie prístroje.

Prevádzkovateľ železničnej infraštruktúry: Každá verejná inštitúcia alebo každý podnik, ktorému je zverené zariadenie a údržba železničnej infraštruktúry ako aj riadenie prevádzkovej a bezpečnostnej sústavy.

Prevádzkový tlak: Tlak vyvinutý *M* plnej tlakovej nádobe stlačeným plynom pri teplote 15°C. **Pozn.:** Pre nádrže pozri definíciu *Maximálny prevádzkový tlak*.

Priestorová kapacita nádrže alebo oddielov telesa nádrže pre nádrže: Celkový vnútorný objem telesa nádrže alebo oddielov telesa nádrže v litroch alebo kubických metroch. Ak nie je možné úplne naplniť teleso nádrže alebo oddiel telesa nádrže kvôli jeho forme alebo stavbe, sa použije táto znížená priestorová kapacita pre určenie stupňa plnenia a označenie nádrže.

Pomenovanie, technické /biologické: Pomenovanie tovaru, zvyčajne používané v príručkách, pravidelne vychádzajúcich publikáciách, vedeckých a technických článkoch. Obchodné názvy nesmú byť na tento účel používané, inštitúcia alebo každý podnik.

Prijímateľ!. Organizácia alebo osoba, ktorej je zásielka podľa prepravnej zmluvy určená. Ak podľa platných ustanovení je v prepravnej zmluve označená za *prijímateľa* tretia osoba, považuje sa táto osoba za *prijímateľa* v zmysle RID. Ak ďalšia *preprava* sa vykonáva bez prepravnej zmluvy, za *prijímateľa* sa považuje subjekt, ktorý preberá *nebezpečný tovar* po príchode.

Príručka skúšok a kritérií. Štvrté prepracované vydanie Odporúčaní OSN na prepravu nebezpečného tovaru, Príručka skúšok a kritérií, vydaná Organizáciou Spojených národov (ST/SG/AC.10/11/Rev.4 zmenené vydaním dokumentu ST/SG/AC.10/11/Rev.4/Amend.1).

Príslušný úrad: Úrad(y) alebo iné kompetentné miesto(a), ktorý(é) sa ako taký(é) ustanovuje(ú) v každom štáte v každom jednotlivom prípade podľa práva príslušnej krajiny.

Pružné veľké obaly na volne ložený tovar (IBC): Veľké obalové prostriedky pozostávajúce z telesa obalu z fólie, tkaniny alebo iného pružného materiálu, alebo z kombinovaných materiálov tvoriace typ a z vhodných prevádzkových zariadení, manipulačných zariadenia pokiaľ je to potrebné z vnútorného povlaku alebo vnútornej výstelky.

R

Recyklovaný plast Materiál, opätovne získaný z použitých priemyselných obalov, vyčistený a pripravený na výrobu nových obalov.

Rekonštruovaná veľká nádoba na volne ložené látky (IBC): (pozri Veľká nádoba na volne ložený tovar (IBC)) Typ Kovového IBC, IBC z pevného plastu alebo kombinovaného IBC:

- a) nevyhovujúci typu platných ustanovení, prerobený na typ vyhovujúci UN typu, ktorý vyhovuje týmto ustanoveniam, alebo
- b) prerobený premenou UN typu vyhovujúcemu ustanoveniam, na iný UN typ, ktorý tiež vyhovuje tým istým ustanoveniam.

Rekonštruované IBC podlieha tým istým ustanoveniam ako nové IBC toho istého typu.

Rekonštruovaný obal: Je to obal, najmä

- a) oceľový sud:
  - (i) nevyhovujúci typu vyplývajúceho z ustanovení Kapitoly 6.1, prerobený na typ UN obalu, ktorý vyhovuje týmto predpisom;
  - (ii) prerobený premenou UN obalu vyhovujúcemu ustanoveniam Kapitoly 6.1 na iný typ UN obalu, ktorý vyhovuje tým istým predpisom;
  - (iii) na ktorom boli vymenené pevne namontované konštrukčné súčasti (ako sú neodnímateľné veká).
- b) sud z plastu:
  - (i) prerobený premenou UN obalu na iný typ UN obalu (napr. 1H1 na 1H2) alebo
  - (ii) na ktorom boli vymenené pevne namontované konštrukčné súčasti. Rekonštruované sudy podliehajú ustanoveniam Kapitoly 6.1, ktoré platia pre nové sudy rovnakého typu.

Renovovaný obal: Je to obal, najmä

- a) kovový sud:
  - (i) ktorý bol vyčistený tak, že jeho konštrukčné materiály získajú opäť svoj pôvodný vzhľad po odstránení všetkých zvyškov predchádzajúceho obsahu, ich vnútornej i vonkajšej korózie ako aj vonkajších náterov a nálepiek,
  - (ii) ktorý bol uvedený do svojej pôvodnej formy a pôvodného tvaru, pričom sa deformácie (pokiaľ sú) vyrovnajú a utesnia a vymenenia sa všetky tesnenia, ktoré nie sú integrálnou súčasťou obalu,
  - (iii) ktorý bol po vyčistení ale ešte pred novým náterom prehliadnutý, pričom obaly vykazujúce malé priehlbiny podstatne znižujúce hrúbku materiálu, únavu kovu, poškodenie závitov alebo uzáverov alebo iné významné nedostatky, musia byť vyradené;
- b) sud alebo kanister z plastu:
  - (i) ktorý bol vyčistený tak, že jeho konštrukčné materiály získajú opäť svoj pôvodný vzhľad po odstránení všetkých zvyškov predchádzajúceho obsahu ako aj vonkajších náterov a nálepiek,

- (ii) ktorého tesnenia, ktoré nie sú integrálnou súčasťou *obalu*, boli vymenené,
- (iii) ktorý bol po vyčistení prehliadnutý, pričom *obaly* vykazujúce viditeľné poškodenia ako sú ryhy, záhyby, miesta nárazu alebo majú poškodené závit, uzávery alebo iné významné nedostatky, musia byť vyradené.

SAD7" (self-accelerating decomposition temperature = teplota samo urýchľujúceho rozkladu): Najnižšia teplota, pri ktorej sa látka v použitom prepravnom *obale* môže rozložiť samo urýchlením. Predpisy na stanovenie *SADT* a reakcií pri zahriatí pod uzáverom sú uvedené v *Príručke skúšok a kritérií časť II*.

Skupina obalov. Skupina, do ktorej sú zaradené určité látky za účelom balenia na základe svojho stupňa nebezpečenstva počas *prepravy*. Význam *skupín obalov* je presne vysvetlený v Časti 2 a je nasledovný:

Skupina obalov I. Látky s vyšším stupňom nebezpečenstva

Skupina obalov II: Látky so stredným stupňom nebezpečenstva

Skupina obalov III: Látky s nízkym stupňom nebezpečenstva

Pozn. Určité predmety, ktoré obsahujú nebezpečné látky, sú taktiež zaradené do jednej z týchto *skupín obalov*.

Skupinové pomenovanie: Definovaná skupina látok alebo predmetov (pozri odsek 2.1.1.2, veľké písmená B, C a D).

Skúška tesnosti: Skúška, pri ktorej sa skúša tesnosť *nádrže*, *obalu*, *veľkej nádoby na voľne ložené látky (IBC)* ako aj tesnosť ich vybavenia a uzáverového zariadenia.

Pozn. O *prenosných nádržiach* pozri Kapitolu 6.7.

Skúšobný tlak. Tlak, ktorý pri tlakovej skúške sa vyskytuje prvý raz alebo je použitý pri opätovnej skúške [pozri tiež *Výpočtový tlak*, *Vypúšťací tlak*, *Plniaci tlak* a *Najvyšší prevádzkový tlak (Pretlak)*].

Pozn. O *prenosných nádržiach* pozri Kapitolu 6.7.

Snímateľná nádrž. Osobitné zariadenie prispôbené osobitnej konštrukcii vozňa, ktoré z nej môže byť sňaté po uvoľnení upevňovacích zariadení.

Spis nádrže: Dokument, ktorý obsahuje všetky technicky relevantné informácie o *nádržiach*, *bateriových vozňoch* alebo *MEGC*, ako aj povolenia menované v odseku 6.8.2.3, 6.8.2.4 a 6.8.3.4.

Stupeň naplnenia: Pri teplote 15°C stanovený pomer medzi množstvom plynu a množstvom vody, ktoré úplne vyplnia *tlakovú nádobu*.

Sud: Valcovitý *obal* z kovu, lepenky, plastu, preglejky alebo iných vhodných materiálov s plochými alebo zaoblenými dnami. Pod tento pojem spadajú taktiež *obaly* iných tvarov, napr. okrúhle *obaly* s kužeľovitým hrdlom alebo obaly tvaru vedra. Pod tento pojem nepatria *drevené sudy* a *kanistre*.

Štandardná oceľ. Oceľ s pevnosťou v ťahu minimálne 370 N/mm² a garantovanou lomovou rozťažnosťou od 27 %.

T

Technické pomenovanie: Všeobecne uznávané chemické pomenovanie, prípadne všeobecne uznávané biologické pomenovanie alebo iné pomenovanie, ktoré je bežne používané vo vedeckých a technických príručkách, časopisoch a textoch (pozri pododsek 3.1.2.8.1.1).

Technické nariadenia ICAO: Technické nariadenia na bezpečnú *prepravu nebezpečného tovaru* v leteckej doprave. Doplnok k Prípojke 18 Chicagskej dohody pre medzinárodnú civilnú leteckú dopravu (Chicago, 1944), vydanéj Medzinárodnou organizáciou civilnej leteckej dopravy (ICAO), Montreal.

Teleso nádrže: Plášť a dná nádrže (vrátane otvorov a ich príklopov), ktoré obklopujú látku. **Pozn.** 1. *Nádoby* nespadajú pod túto definíciu.

2. O prenosných nádržiach pozri Kapitolu 6.7

Teleso obalu (všetkých druhov IBC okrem kombinovaných IBC): Vlastná nádoba, vrátane otvorov a ich uzáverov, ale bez prevádzkového zariadenia

Tlaková nádoba: Spoločné pomenovanie pre fľaše, veľkoobjemové fľaše, tlakový sud, uzatvorené kryo-nádrže a zväzky fliaš.

Tlakový sud: Zvarovaná prenosná tlaková nádoba s objemom väčším ako 150 litrov ale maximálne do 1000 litrov (napr. valcovitá nádoba s kruhovými obručami, guľovitá nádoba na klznom zariadení)

Transportný obalový súbor. Uzavretý celok, ktorý (v prípade triedy 7 od jedného odosielateľa) sa použije na uloženie jedného alebo viacerých odosielaných kusov za účelom vytvorenia prepravnej jednotky na uľahčenie manipulácie a nakládky počas prepravy. **Transportným obalovým súborom** sú napríklad:

- a) prepravné pomôcky, ako sú palety, na ktoré sa uloží alebo zostohuje viac odosielaných kusov a tie sú zaistené pásmi z plastu, zmršťujúcou alebo napínacou fóliou alebo inými vhodnými prostriedkami,
- b) vonkajšie ochranné obaly, ako sú debny alebo drevené ohrady.

Pozn.: Pre rádioaktívne látky pozri definíciu pojmu pre obaly v odseku 2.2.7.2

Tuhá látka

- a) látka s bodom topenia alebo začiatkom topenia nad 20°C pri tlaku od 101,3 kPa alebo
- b) látka, ktorá podľa skúšobnej metódy ASTM D 4359-90 nie je kvapalná alebo podľa kritérií skúšobných postupov popísaných v odseku 2.3.4 na určenie kvapalného skupenstva (kúska penetrometrom) je hustá.

U

UIC: Medzinárodný zväz železníc (UIC, 16 rue Jean Rey, F- 75015 Paris, Francúzsko).

UNECE: United Nations Economic Commission for Europe (Hospodárska komisia OSN pre Európu) (UNECE, Palais des Nations, 8-14 avenue de la Paix, CH- 1211 Genéve 10, Schweiz).

UN číslo: Štvormiestne číslo na označenie látok a predmetov podľa Odporúčaní UN - vzorové predpisy.

UN - vzorové predpisy: Predpisy, ktoré sú obsiahnuté v prílohe štrnásteho prepracovaného vydania „Odporúčania UN“ na prepravu nebezpečného tovaru, vydaného OSN (ST/SG/AC.10/1/Rev.14)

Uzavretý náklad: Každý náklad, ktorý je naložený za výhradného použitia veľkého kontajnera jedným odosielateľom, pričom všetky operácie s nákladom sa vykonávajú podľa pokynov odosielateľa alebo prijímateľa.

Pozn. Na účely triedy 7 je vhodný pojem „výhradné použitie“ veľkého kontajnera (pozri odsek 2.2.7.2)

Uzáver. Zariadenie, ktoré slúži na uzatvorenie otvoru nádoby.

V

Vákuový ventil: Samočinné zariadenie závislé na tlaku pôsobiacom na stlačiteľnú pružinu, ktoré chráni nádrž proti neprípustnému vnútornému podtlaku.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC): Pevný alebo pružný prepravný obal, ktorý nie menovaný v Kapitole 6.1:

- a) s objemom
  - (i) najviac 3,0 m³ (3000 l) na tuhé a kvapalné látky skupiny obalov II a III,
  - (ii) najviac 1,5 m³ (1500 l) na tuhé látky skupiny obalov I, pokiaľ sú tieto balené v pružných IBC, IBC z plastu, kombinovaných IBC, IBC z lepenky alebo z dreva,

- (iii) najviac 3,0 m³ (3000 litrov) na *tuhé látky skupiny obalov I*, pokiaľ sú tieto balené v *kovových IBC*, (iv) najviac 3,0 m³ (3000 litrov) na rádioaktívne látky triedy 7,
- b) je určený na mechanickú manipuláciu,
- c) môže odolať namáhaniu pri manipulácii a *preprave*, čo sa overí skúškami uvedenými v Kapitole 6.5

(pozri tiež *pružné veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC)*, *veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) z dreva*, *veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) z lepenky*, *kombinované veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) s vnútornou nádobou z plastu*, *veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) z kovu* a *veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) z pevného plastu*)

- Pozn.** 1. *Nádržkový kontajner*, ktorý nevyhovuje ustanoveniam Kapitoly 6.7 alebo 6.8, sa nepovažuje za *veľkú nádobu na voľne ložené látky (IBC)*
2. *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC)*, ktorá nevyhovuje ustanoveniam Kapitoly 6.5, sa nepovažuje za *kontajner* zmysle RID.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z dreva: *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z dreva* pozostáva z pevného alebo rozoberateľného *telesa obalu* z dreva s vnútornou výstelkou (ale bez *vnútorných obalov*) a z vhodného *prevádzkového zariadenia* a *konštrukčného vybavenia*.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z lepenky: *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z lepenky* pozostáva z *telesa obalu* z lepenky s oddeliteľnými alebo neoddeliteľnými hornými a dolnými vekami, prípadne s vnútornou výstelkou (ale bez *vnútorných obalov*) a z vhodného *prevádzkového zariadenia* a *konštrukčného vybavenia*.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z kovu: *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z kovu* pozostáva z kovového *telesa obalu* a z vhodného *prevádzkového zariadenia* a *konštrukčného vybavenia*.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z pevného plastu: *Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) z pevného plastu* pozostáva z *telesa obalu* z pevného plastu a môže byť vybavená rámom a vhodným *prevádzkovým zariadením*.

Veľká nádoba na voľne ložené látky (IBC) chránená (pri *IBC z kovu*): *IBC*, ktorá je vybavená doplnkovou ochranou proti nárazu. Táto ochrana môže pozostávať napr. z vrstvenej (sendvičovej) konštrukcie alebo z konštrukcie s dvojitou stenou alebo z rámu s kovovou mriežkou. **Veľkoobjemová fľaša:** Bezzvarová Prenosná tlaková nádrž bez zvarov s objemom väčším než 150 litrov až do 3 000 litrov.

Veľkoobjemový obal: Jeden z *vonkajších obalov*, ktorý obsahuje predmety alebo *vnútorné obaly* a ktorý :

- a) je určený na mechanickú manipuláciu a
- b) má kapacitu viac než 400 kg netto alebo viac než 450 litrov, ale maximálny objem 3 m³.

Veľký kontajner

- a) *kontajner* s vnútorným objemom väčším ako 3 m³,
- b) v zmysle medzinárodnej dohody o bezpečnom kontajneri (CSC) je to *kontajner* so základňou ohraničenou štyrmi spodnými vonkajšími fixačnými prvkami, s obsahom
- (i) minimálne 14 m² (150 štvorcových stôp) alebo
- (ii) minimálne 7 m² (75 štvorcových stôp) pokiaľ je vybavený hornými fixačnými prvkami **Pozn.** O rádioaktívnych látkach pozri odsek 2.2.7.2.

Vnútorná nádoba: *Nádoba*, ktorá vyžaduje *vonkajší obal*, aby mohla plniť svoju funkciu.

Vnútorný obal: *Obal*, na ktorého *prepravu* je nevyhnutný *vonkajší obal*

Vnútorná výstelka: Puzdro vo forme trubice alebo vreca, ktoré je upevnené v *obale*, vrátane *veľkoobjemového obalu* alebo *veľkých nádob na voľne ložené látky (IBC)*, ktoré ale nie je súčasťou *obalu* vrátane uzáverov na jeho otvory.

Vrece: Ohybný *obal* z papiera, plastovej fólie, textílie, tkaných alebo iných vhodných materiálov.

Vonkajší obal: Vonkajšia ochrana *kombinovaného obalu* alebo *zloženého obalu* vrátane látok s absorpčnými vlastnosťami, fixačných materiálov a všetkých ostatných súčastí, ktoré sú potrebné

na uzatvorenie alebo ochranu *vnútorných nádob* alebo *vnútorných obalov*.

Vozeň: Železničné vozidlo bez vlastného pohonu, ktoré sa pohybuje po železničných koľajach na vlastných kolesách a je určené na *prepravu* tovarov.

Vozeň s plachtou. Otvorený vozeň, ktorý je prikrytý plachtou na ochranu nákladu.

Vozňová zásielka: Zásielka, na prepravu ktorej bol použitý jeden vozeň, nezávisle na tom, či ložný priestor vozňa je plne alebo len čiastočne využitý.

Pozn. Na účely triedy 7 je vhodný pojem „výhradné použitie“ vozňa (pozri odsek 2.2.7.2).

Výmenná nadstavba (výmenná nádrž): Pozri *kontajner*

Výpočtový tlak: Fiktívny tlak, ktorý musí byť minimálne rovnaký ako *skúšobný tlak*, a ktorý podľa stupňa nebezpečenstva prepravovanej látky môže byť viac menej vyšší ako *prevádzkový tlak*. Slúži iba na stanovenie hrúbky steny *telesá nádrže*, pričom sa prihliada na vonkajšie alebo vnútorné zosilňovacie zariadenia (pozri tiež *vypúšťací tlak*, *plniaci tlak*, *najvyšší prevádzkový tlak* (*pretlak*) a *skúšobný tlak*)

Pozn.: O *prenosných nádržiach* pozri Kapitulu 6.7

Vypúšťací tlak: Najvyšší tlak, ktorý sa skutočne vyvinie v *nádrži* pri vyprázdňovaní (pozri tiež *výpočtový tlak*, *plniaci tlak*, *najvyšší prevádzkový tlak* (*pretlak*) a *skúšobný tlak*).

Vyvinutý tlak: Tlak obsahu tlakovej nádoby pri rovnováhe teploty a rozptylu.

Vzduchotesne uzavretá nádrž. Nádrž pre *prepravu skvapalnených látok* s *výpočtovým tlakom* minimálne 4 bary alebo pre *prepravu tuhých* (práškových alebo zrnitých) *látok* s *ľubovoľným výpočtovým tlakom*, ktorej sú otvory vzduchotesne uzavreté a

- nie sú vybavené *bezpečnostným ventilom*, *prietržným kotúčom*, podobným bezpečnostným zariadením alebo *vákuovým ventilom* alebo *nútene ovládaným vetracím ventilom*, alebo
- nie sú vybavené *bezpečnostným ventilom*, *prietržným kotúčom*, podobným bezpečnostným zariadením alebo *vákuovým ventilom* alebo *nútene ovládaným vetracím ventilom*, **ktoré odpovedajú pododseku 6.8.2.2.3**, alebo
- s *bezpečnostným ventilom*, *pred* ktorým je predradený *prietržný kotúč* podľa pododseku 6.8.2.2.10, ale nie sú vybavené *vákuovým ventilom* alebo *nútene ovládaným vetracím ventilom*, alebo
- s *bezpečnostným ventilom* *pred* ktorým je predradený *prietržný kotúč* podľa pododseku 6.8.2.2.10, a sú vybavené *vákuovým ventilom* alebo *nútene ovládaným vetracím ventilom*, **ktoré odpovedajú pododseku 6.8.2.2.3**.

Zabezpečenie kvality. Systematický program dohľadu a kontroly, uplatňovaný každou organizáciou alebo každým úradom s cieľom, aby predpísané bezpečnostné ustanovenia RID boli v praxi dodržané.

Zabezpečenie dodržiavania predpisov (rádioaktívne látky): Systematický program opatrení, uplatnený príslušným úradom za účelom zabezpečenia dodržiavania ustanovení RID v praxi.

Zápalná súčasť (nádoby na stlačený plyn a malej nádoby naplnenej plynom). Plyn, ktorý je pri normálnom tlaku vo vzduchu zápalný alebo látky a prípravky v kvapalnom stave, ktorých bod vzplanutia je pri teplote maximálne 100 °C.

Zásielka: Jeden odosielaný kus, súhrn odosielaných Zeusov alebo náklad *nebezpečného tovaru*, ktorý dopravca prevzal od odosielateľa na *prepravu*.

Zložený obal. Obal zložený dovedna za účelom *prepravy* tovaru, pozostávajúci z jedného alebo viacerých *vnútorných obalov*, ktoré v zmysle odseku 4.1.3.1 musia byť vložené do jedného *vonkajšieho obalu*.

Pozn. „Vnútorná časť“ „*zloženého obalu*“ znamená vždy „*vnútorný obal*“ a nie „vnútornú nádobu“. Príkladom takéhoto „vnútorného obalu“ je sklenená *fľaša*.

Zväzok fliaš: Jednotka z *fliaš*, ktoré sú vzájomne medzi sebou upevnené, navzájom spojené zbernou trubicou a sú prepravované ako neoddeliteľná jednotka. Celkový objem nesmie prekročiť 3000 litrov. Pri *preprave* jedovatých *plynov* triedy 2 (skupiny podľa pododseku 2.2.2.1.3

začínajúce písmenom T) je povolený objem 1000 litrov.

Železničná infraštruktúra: Všetky koľajové trate a pevné zariadenia, ktoré sú potrebné na dopravu železničných vozidiel a na zaistenie bezpečnosti dopravy

1. 2. 2 Jednotky miery

1.2.2.1 V RID-e platia nasledovné jednotky miery³:

Veličina	Jednotka SI ⁴	Doplňujúco povolená jednotka	Vzťah medzi jednotkami
Dĺžka	m (meter)	-	-
Plošný obsah	m ² (štvorcový meter)	-	-
Objem	m ³ (kubický meter)	l (liter)	1 l = 10 ⁻³ m ³
Čas	s (sekunda)	min (minúta)	1 min = 60 s
		hod (hodina)	1 hod = 3600 s
		d (deň)	1 d = 86 400 s
Hmotnosť	kg (kilogram)	g (gram)	1 g = 10 ⁻³ kg
		t (tona)	1 t = 10 ³ kg
Hustota	kg/m ³	kg/l	1 kg/l = 10 ³ kg/m ³
Teplota	K (Kelvin)	°C (stupeň Celzia)	0 °C = 273,15 K
Teplotný rozdiel	K (Kelvin)	°C (stupeň Celzia)	1 °C = 1 K
Sila	N (Newton)	-	1 N = 1 kg x m/s ²
Tlak	Pa (Pascal)	bar (Bar)	1 Pa = 1 N/m ² 1 bar = 10 ⁵ Pa
Mechanické napätie	N/m ²	N/mm ²	1 N/mm ² = 1 MPa
Práca	J (Joule)	kWh (kilowathodina)	1 kWh = 3,6 MJ
Energia	J (Joule)	-	1 J = 1 N x m = 1 W x s
Teplota	J (Joule)	eV (elektrónvolt)	1 eV = 0,1602x10 ⁻¹⁸ J
Výkon	W (Watt)	-	1 W = 1 J/s = 1 N x m/s
Viskozita	-	-	-
kinematická	m ² /s	mm ² /s	1 mm ² /s = 10 ⁻⁶ m ² /s
Viskozita	-	-	-
dynamická	Paxs	mPaxs	1 mPaxs = 10 ⁻³ Paxs
Aktivita	Bq (Becquerel)	-	-
Ekvivalent dávkovej intenzity	Sv (Sievert)	-	-

³ Na prepočet dosiaľ užívaných jednotiek na jednotky SI platia tieto zaokrúhlené hodnoty:

Sila

1 kg = 9,807 N
1 N = 0,102 kg

Mechanické napätie

1 kg/mm² = 9,807 N/mm²
1 N/mm² = 0,102 kg/mm²

Tlak

1 Pa = 1 N/m² = 10⁻⁵ baru = 1,02 x 10⁻⁵ kg/cm² = 0,75x10⁻²Torr
1 bar = 10⁵ Pa = 1,02 kg/cm² = 750 Torr
1 kg/cm² = 9,807x10⁴Pa = 0,9807 baru = 736 Torr
1 Torr = 1,33 x 10² Pa = 1,33 x 10⁻³ baru = 1,36 x 10⁻³ kg/cm²

Práca, energia, teplo

1 J = 1 N x m = 0,278x10⁻⁶kWh = 0,102 kg x m = 0,239x 10⁻³kcal
1 kWh = 3,6x10⁻⁶J = 367x10⁻³kgxm = 860 kcal
1 kgxm = 9,807 J = 2,72x10⁻⁶kWh = 2,34x10⁻³³ kcal
1 kcal = 4,19x10³J = 1,16x10⁻³kWh = 427 kg x m

Výkon

1 W = 0,102 kg x m/s = 0,86 kcal/h
1 kg x m/s = 9,807 W = 8,43 kcal/h
1 kcal/h = 1,16W = 0,119 kg x m/s

Viskozita, kinematická

1 m²/s = 10⁴ St (Stokov)
1 St = 10⁻⁴m²/s

Viskozita, dynamická

1 Paxs = 1Ns/m² = 10P(Poise) = 0,102 kgs/m²
1 P = 0,1 Paxs = 0,1Ns/m² = 1,02 x 10² kgs/m²
1 kgs/m² = 9,807 Pa x s = 9,807 Ns/m² = 98.07P

⁴ Medzinárodný sústava jednotiek (SI) je výsledkom uznesenia Generálnej konferencie pre miery a váhy (Adresa : Pavillon de Breteuil, Pare de St-Cloud, F-92 310 Sévres).

⁵ Pri písaní na písacom stroji je pre liter prípustná popri značke «l» tiež značka «L»

Násobky a podiely jednotky sa tvoria pomocou ďalej uvedených predpôň, resp. značiek pred názvom, resp. značkou jednotky:

Činiteľ		Predpona	Značka
1 000 000 000 000 000 000 = 10^{18}	Trilión násobok	Exa	E
1 000 000 000 000 000 = 10^{15}	Biliard násobok	Peta	P
1 000 000 000 000 = 10^{12}	Bilión násobok	Tera	T
1 000 000 000 = 10^9	Miliárd násobok	Giga	G
1 000 000 = 10^6	Milión násobok	Mega	M
1 000 = 10^3	Tisíc násobok	Kilo	k
100 = 10^2	Stonásobok	Hekto	h
10 = 10^1	Desať násobok	Deka	da
0,1 = 10^{-1}	Desatina	Deci	d
0,01 = 10^{-2}	Stotina	centi	c
0,001 = 10^{-3}	Tisícina	Mili	m
0,000 001 = 10^{-6}	Milióntina	Mikr	M
0,000 000 001 = 10^{-9}	Miliardina	Nano	n
0,000 000 000 001 = 10^{-12}	Bilióntina	Piko	P
0,000 000 000 000 001 = 10^{-15}	Biliardina	Femto	f
0,000 000 000 000 000 001 = 10^{-18}	Trilióntina	Atto	a

1.2.2.2

Ak nie je v RID výslovne stanovené niečo iné, znamienko «%» značí:

- pri zmesiach tuhých alebo kvapalných látok, pri roztokoch alebo pri tuhých látkach nasýtených kvapalinou: hmotnostne percento z celkovej hmotnosti zmesi, roztoku alebo nasýtenej látky;
- pri stlačených plyných zmesiach, ktoré sú plnené pod tlakom: objemové percento z celkového objemu plynnej zmesi alebo, ak sú plnené podľa hmotnosti, hmotnostne percento z celkovej hmotnosti zmesi;
- pri skvapalnených zmesiach plynov, ako i rozpustných plynov: hmotnostne percento z celkovej hmotnosti zmesi.

1.2.2.3

Tlaky každého druhu vzťahujúci sa na nádoby (napr. skúšobný tlak, vnútorný tlak, tlak na otvárací poistný ventil) sa vždy udáva ako pretlak (tlak prevyšujúci atmosferický tlak); naproti tomu je rozpínavosť (tenzia) pár jednotlivých látok vždy vyjadrená ako absolútny tlak.

1.2.2.4

Ak predpisuje RID plniacu teplotu pri niektorých nádobách, vzťahuje sa táto vždy na látky s teplotu nad 15 °C, pokiaľ nie je udaná iná teplota.

Kapitola 1.3

Školenie osôb, zúčastnených na preprave nebezpečného tovaru

1.3.1 Okruh použitia

Osoby, zamestnávané účastníkmi prepravy vymenovanými v Kapitole 1.4, ktorých pracovná činnosť *zahrňuje* prepravu nebezpečného tovaru, musia absolvovať školenie o požiadavkách pri preprave nebezpečného tovaru, ktoré vyplývajú pre ne vzhľadom na ich pracovné zaradenie a mieru zodpovednosti. Školenie musí *zahrňovať* tiež zvláštne ustanovenia pre bezpečnosť pri preprave nebezpečného tovaru uvedené v kapitole 1.10.

Pozn. O školení bezpečnostného poradcu pozri oddiel 1.8.3

1.3.2 Druh školenia

Školenie musí byť prispôsobené miere zodpovednosti a úlohám dotknutých osôb a musí sa uskutočniť v nasledovnej forme:

1.3.2.1 Úvod

Personál musí byť oboznámený so všeobecnými ustanoveniami predpisov vzťahujúcich sa na prepravu nebezpečného tovaru.

1.3.2.2 Školenie vzťahujúce sa na úlohy

Personál musí absolvovať, primerane svojim úlohám a miere zodpovednosti, podrobné školenie o predpisoch, ktorými sa riadi preprava nebezpečného tovaru.

V prípadoch, pri ktorých je preprava nebezpečného tovaru vykonávaná kombinovaným spôsobom, je personál školený aj o predpisoch platných pre iný druh dopravy.

Zamestnanci dopravcu a prevádzkovateľa železničnej infraštruktúry sú dodatočne poučovaní s ohľadom na zvláštnosti železničnej prevádzky. Toto školenie musí mať základnú časť a odbornú nadstavbovú časť.

a) základná časť školenia pre všetkých zamestnancov:

Všetci zamestnanci vykonajú školenie o význame označovania nebezpečenstva a oranžového označovania. Taktiež musia poznať ohlasovaciu povinnosť v prípade mimoriadnej situácie.

b) Odborná nadstavbová časť školenia pre prevádzkových zamestnancov, ktorí sa priamo zúčastňujú prepravy nebezpečného tovaru:

Dodatočne ku základnej časti školenia uvedenej pod a) sú zamestnanci v závislosti od okruhu pôsobnosti školení.

Témy odborného nadstavbového školenia, sú v pododseku 1.3.2.2.2 rozdelené do troch kategórií, pre zaraďovanie zamestnancov do jednotlivých kategórií platí priradovanie podľa pododseku 1.3.2.2.1.

1.3.2.2.1 Pre priradovanie zamestnancov k jednotlivým kategóriám platí nasledujúca tabuľka:

Kategória	Popis kategórie	Zamestnanci
1	Prevádzkoví zamestnanci, ktorí sa priamo zúčastňujú na preprave nebezpečného tovaru	Rušňovodič, posunovač alebo zamestnanec s rovnakým zameraním
2	Zamestnanci vykonávajúci technickú kontrolu vozňov, ktoré sú určené na prepravu nebezpečného tovaru	Vozmajster alebo zamestnanec s rovnakým zameraním
3	Zamestnanci zodpovední za riadenie železničnej prevádzky a posunu a zamestnanci manažmentu prevádzkovateľa infraštruktúry	Výpravca, zamestnanec stavadla alebo stanovišťa výhybkára, pracovník riadiacich centráľ alebo zamestnanec s rovnakým zameraním

1.3.2.2.2 Odborná nadstavbová časť školenia musí obsahovať minimálne nasledujúce témy:

a) Rušňovodič alebo zamestnanec s rovnakým zameraním kategórie 1:

- Možnosti prístupu k núdzovým informáciám o zložení vlaku, existencii nebezpečného tovaru a o radení tohto tovaru vo vlaku;

- Druhoch závad;
- Jednanie v kritických situáciách v prípade závary, prijatie opatrení k ochrane samotného vlaku a dopravy na vedľajších koľajach.

Posunovač alebo zamestnanec s rovnakým zameraním kategórie 1:

- Význam nálepiek pre posun vzorov 13 a 15 RID (pozri odsek 5.3.4.2);
- Ochrana pri tovaroch triedy 1 podľa oddielu 7.5.3 RID;
- Druhy závad.

b) Vozmajster alebo zamestnanec s rovnakým zameraním kategórie 2:

- Prevedenie kontroly podľa prílohy XII (Podmienky pre technickú kontrolu nákladných vozňov) RIV;
- Uskutočnenie kontrol podľa vyhlášky 471-3 (iba pre zamestnancov, ktorí vykonávajú kontroly predpísané v 1.4.2.2.1 RID);
- Rozpoznávanie závad.

c) výpravca, zamestnanec stavadla alebo stanovišťa výhybkára, pracovník riadiacej centrály alebo zamestnanec s rovnakým zameraním kategórie 3:

- zvládnutie kritických situácií pri závadách;
- interné núdzové plány pre zriaďovacie stanice podľa kapitoly 1.11.

1.3.2.3 Školenie o bezpečnosti

Personál musí absolvovať primerané školenie o rizikách a nebezpečenstvách vyplývajúcich z povahy nebezpečného tovaru, o možných nebezpečenstvách poranenia a ublíženia následkom udalostí počas prepravy nebezpečného tovaru a pri jeho nakladaní a vykladaní.

Školenie sa má uskutočniť za tým účelom, aby si personál ozrejmil bezpečnú manipuláciu a opatrenia v núdzi.

1.3.2.4 Školenie pre triedu 7

Za účelom triedy 7 musia zamestnanci absolvovať primerané školenie **vzťahujúce na ochranu pred ožiarением, vrátane ktorého** sú vystavenia zachovávať stanovené opatrenia na zamedzenie **expozície z povolaní a expozície iných osôb**, ktoré môžu byť pri svojej pracovnej činnosti ohrozené.

1.3.3 Dokumentácia

Podrobný popis o obsahu všetkých uskutočnených školení má byť uschovaný tak zamestnávateľom ako aj zamestnancom a po prijatí nových činností má byť preverený. Školenie má byť v pravidelných intervaloch doplňované obnovovacím kurzom, s prihliadnutím na vydané zmeny v predpisoch.

Kapitola 1.4

Povinnosti účastníkov prepravy vzhľadom na bezpečnosť

1.4.1 Všeobecné bezpečnostné opatrenia

1.4.1.1 Účastníci prepravy nebezpečného tovaru sú povinní prijať požadované opatrenia, podľa druhu a miery predvídateľného nebezpečenstva, aby sa zabránilo poškodeniam a pri vzniku škôd bol ich rozsah čo najmenší.

V každom prípade musia dodržať platné ustanovenia predpisu RID.

1.4.1.2 Účastníci prepravy sú povinní, v prípade možného priameho ohrozenia verejnej bezpečnosti, neodkladne vyrozumieť pohotovostné a bezpečnostné zložky a pre ich nasadenie zabezpečiť potrebné informácie.

1.4.1.3 RID môže stanoviť pre účastníkov prepravy bližšie určené povinnosti.

Za predpokladu, že budú splnené povinnosti uvedené v oddieloch 1.4.2 a 1.4.3, môže členský štát vo svojom národnom zákonodarstve preniesť povinnosti jedného tu menovaného účastníka

prepravy na jedného alebo viacerých iných účastníkov prepravy, pokiaľ je toho názoru, že to nebude mať za následok zníženie bezpečnosti. Tieto odchýlky oznámi členský štát **sekretariátu OTIF**, ktorý ich dá ostatným členským štátom na vedomie.

Ustanovenia oddielov 2.1, 1.4.2 a 1.4.3 ohľadom definície účastníkov prepravy a ich terajších povinností sa nedotýkajú ustanovení vnútroštátneho zákonodarstva, ktoré sa týkajú právnych následkov (trestnosť, ručenie atď.) vyplývajúcich z toho, či je terajší účastník prepravy napr. právnickou osobou, fyzickou osobou, zárobkovo samostatne činnou osobou, zamestnávateľom alebo osobou v zamestnaneckom pomere.

1.4.2 Povinnosti hlavných účastníkov prepravy

Pozn.: Pre rádioaktívne látky pozri tiež oddiel 1.7.6.

1.4.2.1 Odosielateľ

1.4.2.1.1 Odosielateľ nebezpečného tovaru je povinný podávať zásielky na prepravu v súlade s ustanoveniami RID.

V zmysle oddielu 1.4.1 je obzvlášť povinný:

- a) presvedčiť sa, či je nebezpečný tovar klasifikovaný podľa RID a či je jeho preprava dovolená;
- b) predložiť dopravcovi potrebné údaje a informácie, v danom prípade požadovaný prepravný doklad a sprievodné listiny (splnomocnenia, povolenia, oznámenia, potvrdenia, atď.) a dbať pritom na osobitné ustanovenia Kapitoly 5.4 a tabuliek Časti 3 ;
- c) používať len také obaly, veľkoobjemové obaly, veľké nádoby na voľne ložený tovar (IBC) a nádrže (cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnou nádržou, prenosné nádrže, nádržkové kontajnery alebo MEGC), ktoré sú schválené a vhodné na prepravu príslušného tovaru a sú označené predpísaným označením podľa RID;
- d) dbať na ustanovenia o vypravení zásielky a na výpravné obmedzenia;
- e) zabezpečiť, aby aj nevyčistené a nevyparené prázdne nádrže (cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnou nádržou, prenosné nádrže, nádržkové kontajnery alebo MEGC) alebo nevyčistené prázdne vozne, veľké a malé kontajnery na voľne naložený tovar boli vhodne označené nápismi a nálepkami a aby nevyčistené prázdne nádrže boli takisto nepriepustné uzatvorené ako v naplnenom stave.

1.4.2.1.2 Ak odosielateľ využije služby iného účastníka prepravy (balič, nakladač, plnič atd) musí prijať vhodné opatrenia, aby zásielka zaručene vyhovela ustanoveniam predpisu RID. V prípadoch podľa odseku 1.4.2.1.1 písmen a), b), c) a e) odosielateľ môže dôverovať údajom a informáciám, ktoré mu predloží iný účastník prepravy k dispozícii.

1.4.2.1.3 Ak odosielateľ koná v rámci zmluvy s tretím subjektom, ten musí odosielateľa písomne upozorniť na nebezpečný tovar a dať mu k dispozícii všetky informácie a dokumenty, ktoré potrebuje na splnenie svojich povinností.

1.4.2.2 Dopravca

1.4.2.2.1 Dopravca, ktorý preberá na prepravu nebezpečný tovar v mieste vypravenia zásielky, musí v zmysle oddielu 1.4.1 reprezentatívnu kontrolou:

- a) preveriť, či je preprava nebezpečného tovaru podľa RID dovolená,
- b) presvedčiť sa, či sú priložené k **prepravným dokladom** predpísané dokumenty a či sú pripojené odosielené ďalej;
- c) vizuálnou kontrolou sa presvedčiť, či vozeň a náklad nejavia žiadne zvonka viditeľné nedostatky, žiadne netesnosti alebo pukliny a či nechýbajú žiadne súčasti zariadenia, atď.;
- d) presvedčiť sa, či cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnými nádržami, prenosnými nádržami a kontajnery na plyn MEGC nemajú prekročený dátum najbližšej skúšky;
- e) preveriť, či vozeň nie je preťažený;
- f) presvedčiť sa, či sú na vozňoch umiestnené predpísané veľké nálepky a označenia.

Kontrola sa má vykonávať na základe prepravných listín a pripojených sprievodných listín vizuálnou kontrolou vozňa alebo kontajnera a pokiaľ je v danom prípade možné aj nákladu.

Ustanovenia tohoto odseku, za podmienky použitia bodu 5 Vyhlášky UIC číslo 471 -3 (Kontroly, ktoré je potrebné vykonať pri medzinárodnej preprave nebezpečného tovaru)⁶ sa považujú za splnené.

1.4.2.2.2 Dopravca môže, v prípadoch uvedených v pododseku 1.4.2.2.1 a), b), e) a f), dôverovať informáciám a údajom, ktoré mu predložil k dispozícii iný účastník.

1.4.2.2.3 Ak dopravca zistí v zmysle pododseku 1.4.2.2.1 porušenie ustanovení predpisu RID, zásielku nesmie prepraviť, kým nebudú podmienky RID splnené.

1.4.2.2.4 Ak dopravca zistí počas prepravy porušenie ustanovení RID, ktoré by mohlo ohroziť bezpečnosť prepravy, zásielku čo najrýchlejšie zadrží so zreteľom na požiadavky bezpečnosti dopravy, bezpečného umiestnenia zásielky a verejnej bezpečnosti.

V preprave sa smie pokračovať, až keď sú ustanovenia predpisov splnené. Príslušný(é) úrad(y) môže(u) udeliť povolenie na pokračovanie prepravy na zvyšnej časti prepravnej cesty.

Ak nemôžu byť podmienky splnené a pre zvyšnú časť prepravy nie je udelené povolenie, príslušný(é) úrad(y) poskytne(nú) dopravcovi nevyhnutnú administratívnu pomoc. To platí aj v takom prípade, keď dopravca tomuto(tým) úradu(om) oznámi, že mu neboli odosielateľom oznámené nebezpečné vlastnosti tovarov prevzatých na prepravu a v zmysle osobitného práva vzťahujúceho sa na prepravnú zmluvu si želá, aby bol tovar vyložený, zneškodnený alebo zlikvidovaný.

1.4.2.2.5 Dopravca musí zabezpečiť, že prevádzkovateľ ním využívanej železničnej infraštruktúry musí disponovať v každom čase počas prepravy rýchlo a neobmedzene údajmi o preprave, ktoré spĺňajú požiadavky odseku 1.4.3.6 b).

Pozn. Druh a spôsob prenosu údajov bude stanovený v pravidlách pre používanie železničnej infraštruktúry.

1.4.2.3 Prijímateľ

1.4.2.3.1 Prijímateľ je povinný preberať tovar bez zbytočných prieťahov a bez naliehavých dôvodov neoddať jeho prevzatie. Po vyložení tovaru je povinný preveriť, či príslušné ustanovenia RID vzťahujúce sa na prijímateľa sú splnené.

V zmysle oddielu 1.4.1 je prijímateľ povinný najmä:

- vykonať vyčistenie a odmorenie vozňov a kontajnerov; v prípadoch predpísaných v zmysle RID
- postarať sa, aby po úplnom vyložení, vyčistení, vyparení a odmorení vozňov a kontajnerov neboli viditeľné žiadne veľké nálepky ani oranžové označenie.

Vozeň alebo kontajner smie byť vrátený späť alebo opäť použitý, až keď sú vyššie uvedené podmienky dodržané.

1.4.2.3.2 Ak prijímateľ využije služby iného účastníka prepravy (vykladač, čistič, zariadenie na odmorovanie atď.) musí prijať vhodné opatrenia, aby zásielka zaručene vyhovela ustanoveniam pododseku 1.4.2.3.1.

1.4.3 Povinnosti iného účastníka prepravy

V ďalšom sú vymenovaní iní účastníci prepravy a ich povinnosti. Povinnosti iných účastníkov vyplývajú z ustanovení predpísaných v oddieli 1.4.1, pričom oni sú vedomí alebo mali by byť vedomí toho, že vykonávajú svoje úlohy v rámci prepravy, ktorá podlieha RID.

1.4.3.1.1 Nakladač

V zmysle oddielu 1.4.1 nakladač má nasledovné povinnosti, a to najmä:

- nebezpečný tovar smie odovzdať dopravcovi len vtedy, ak je jeho preprava podľa RID dovolená;
- pri odovzdávaní na prepravu zabaleného nebezpečného tovaru alebo nevyčisteného

⁶ Vydanie vyhlášky UIC platné od 1. januára 2005.

prázdneho obalu musí preveriť, či obal nie je poškodený. Odosielaný kus, ktorého obal je poškodený, obzvlášť keď je taký netesný, že nebezpečný tovar uniká alebo mohol by unikáť, smie odovzdať na prepravu až keď nedostatok bol odstránený; čo rovnako platí aj pre nevyčistené prázdne obaly;

- c) pri nakladaní nebezpečného tovaru do vozňa alebo do veľkého kontajnera dbať na predpisy o nakladaní a manipulácii;
- d) pri odovzdávaní nebezpečného tovaru bezprostredne dopravcovi na prepravu dbať na predpisy o umiestnení veľkých nálepiek na vozne alebo veľké kontajnery a na predpisy o označovaní vozňov alebo veľkých kontajnerov oranžovým označením,
- e) pri nakladaní odosielaných kusov dbať na zákaz spoločného nakladania nebezpečného tovaru s tovarom nachádzajúcim sa vo vozni alebo vo veľkom kontajneri ako aj na predpisy o oddelení od potravín, požívatín a krmív.

1.4.3.1.2 Nakladač ale môže dôverovať informáciám a údajom, ktoré mu v prípadoch uvedených v pododseku 1.4.2.2.1 a), d), a e) dal k dispozícii iný účastník prepravy.

1.4.3.2 Balič

V zmysle oddielu 1.4.1 balič je povinný dbať najmä na:

- a) predpisy o obaloch a na predpisy o spoločnom balení,
- b) predpisy o označovaní a polepovaní odosielaných kusov v prípade, keď ich prichystáva na odoslanie.

1.4.3.3 Plnič

V zmysle oddielu 1.4.1 má plnič najmä nasledovné povinnosti:

- a) pred plnením nádrže presvedčiť sa, či nádrž a súčasti jej zariadení sa nachádzajú v technicky bezchybnom stave;
- b) presvedčiť sa, či lehota najbližšej prehliadky cisternového vozňa, batériového vozňa, vozňa so snímateľnou nádržou, prenosnej nádrže, nádržkového kontajnera a kontajnera na plyn (MEGC) nie je prekročená;
- c) nádrž smie naplniť iba nebezpečným tovarom dovoleným pre túto nádrž;
- d) pri plnení nádrže dbať na predpisy o plnení nebezpečného tovaru do oddielov nádrže ležiacich bezprostredne vedľa seba;
- e) pri plnení nádrže dodržať pre plnený tovar určenú maximálnu dovolenú plniacu teplotu alebo maximálne dovolené množstvo na každý liter priestorovej kapacity (objemu) nádrže;
- f) po naplnení nádrže prekontrolovať tesnosť uzavieracích zariadení;
- g) zabezpečiť, aby ním plnené nádrže neboli zvonku znečistené zvyškami plneného nebezpečného tovaru;
- h) keď prichystá nebezpečný tovar bezprostredne na odoslanie, zabezpečí aby boli nádrže, vozne, veľké a malé kontajnery označené predpísaným oranžovým označením a predpísanými veľkými nálepkami a nálepkami na označenie nebezpečenstva;
- i) pred a po naplnení cisternového vozňa skvapalneným plynom dbať na platné osobitné kontrolné predpisy tu uvedené.
- j) **má pri plnení vozňov alebo kontajnerov s nebezpečným tovarom vo voľne loženom stave vhodne zabezpečiť ustanovenia kapitoly 7.3.**

1.4.3.4 Prevádzkovateľ nádržkového kontajnera alebo prenosnej nádrže

V zmysle oddielu 1.4.1 prevádzkovateľ nádržkového kontajnera alebo prenosnej nádrže je povinný dbať najmä na to, aby :

- a) boli dodržané predpisy vzťahujúce sa na konštrukciu, zariadenia, prehliadky a na označovanie;
- b) údržba nádrže a jej zariadení bola vykonávaná takým spôsobom, ktorý zaručí, že nádržkový kontajner
- c) alebo prenosná nádrž za obvyklých prevádzkových okolností bude spĺňať podmienky predpisu RID až do najbližšej prehliadky;
- d) bola vykonaná mimoriadna skúška, ak po úprave, rekonštrukcii alebo nehode môže byť bezpečnosť telesa nádrže alebo jej zariadení znížená.

1.4.3.5 Prevádzkovateľ cisternového vozňa

V zmysle oddielu 1.4.1 prevádzkovateľ cisternového vozňa je povinný dbať najmä na to, aby:

- a) boli dodržané predpisy vzťahujúce sa na konštrukciu, zariadenia, prehliadky a na označovanie;
- b) údržba nádrže a jej zariadení bola vykonávaná takým spôsobom, ktorý zaručí, že cisternový vozeň za obvyklých prevádzkových okolností bude spĺňať podmienky predpisu RID až do najbližšej prehliadky;
- c) bola vykonaná mimoriadna skúška, ak po úprave, rekonštrukcii alebo nehode môže byť bezpečnosť nádrže alebo jej zariadení znížená.

1.4.3.6 Prevádzkovateľ železničnej infraštruktúry

V rámci oddielu 1.4.1 má prevádzkovateľ infraštruktúry predovšetkým nasledovné povinnosti

- a) má dbať o, že budú vytvorené vnútorné núdzové plány pre zriaďovacie stanice podľa kapitoly 1.11;

b) má zaistiť rýchly a neobmedzený prístup v každom momente k nasledovným informáciám :

- zostavenie vlaku,
- UN čísla prepravovaných nebezpečných tovarov,
- zaradenie vozňov vo vlaku,
- množstvo nákladu.

Tieto údaje môžu byť k dispozícii iba tým zložkám, ktoré to potrebujú za účelom bezpečnosti, zabezpečenia alebo použitia pri nehodových udalostiach.

Pozn. Druh a spôsob prenosu údajov bude stanovený v pravidlách pre používanie železničnej infraštruktúry.

Kapitola 1.5

Odchýlky

1.5.1 Dočasné odchýlky

- 1.5.1.1** Príslušné úrady členských štátov **môžu** vzájomnou dohodou priamo povoliť dočasné odchýlky od ustanovení RID vzťahujúce sa na určité prepravy na územiach svojich štátov, pokiaľ tým nebude ohrozená bezpečnosť. Tieto odchýlky oznámi úrad, ktorý dočasné odchýlky inicioval, Ústrednému úradu a ten ich dá na vedomie ostatným členským štátom.⁷

Pozn. Osobitné dohody podľa odseku 1.7.4 sa nepovažujú za dočasné odchýlky v zmysle tohoto odseku.

- 1.5.1.2** Platnosť dočasných odchýlok nesmie prekročiť lehotu trvania 5 rokov od nadobudnutia účinnosti. Dočasná odchýlka platí automaticky od toho dátumu, ku ktorému vstupuje do platnosti príslušná zmena RID.

- 1.5.1.3** **Prepravy na základe dočasných odchýliek sú prepravami podľa Prípojky C COTIF-u.**

1.5.2 Vojenské zásielky

Pre vojenské zásielky, t.j. zásielky s látkami alebo predmetmi triedy 1 patriace ozbrojeným silám, alebo za ktoré sú zodpovedné ozbrojené sily, platia odlišné podmienky [pozri pododsek 5.2.1.5, odseky 5.2.2.1.8, 5.3.1.1.2 a 5.4.1.2.1 f) ako aj odsek 7.2.4 Osobitné **ustanovenie** W 2].

---

⁷ Odchýlky od RID dohodnuté podľa tohoto oddielu je možné vzhliadnuť na webovej stránke OTIF-u (www.otif.ch).

Kapitola 1.6

Prechodné ustanovenia

1.6.1 Všeobecne

1.6.1.1 Pokiaľ nie je ináč stanovené, látky a predmety podliehajúce RID sa môžu prepravovať až do 30. júna 2007 podľa ustanovení RID⁸ platných do 31. decembra 2006.

Pozn. O údajoch v **prepravnom doklade** pozri odsek 5.4.1.1.12

1.6.1.2 a) Nálepka na označenie nebezpečenstva a veľká nálepka na označenie nebezpečenstva (Placards), ktoré odpovedajú do 31. decembra 2004 predpísaným vzorom č. 7A, 7B, 7C, 7D a 7E, môžu byť používané do 31. decembra 2010.

b) Nálepky na označenie nebezpečenstva a veľké nálepky na označenie nebezpečenstva, ktoré odpovedajú vzoru č.5.2 platnému do 31. decembra 2006, môžu byť používané až do 31. decembra 2010.

1.6.1.3 Látky a predmety triedy 1 patriace ozbrojeným silám niektorého zmluvného štátu, ktoré boli pred 1. januárom 1990 balené v súlade s ustanoveniami RID⁹ platnými v tom časovom období, smú byť prepravované po 31. decembri 1989, pokiaľ sú obaly nepoškodené a v **prepravnom doklade** je uvedený zápis, že ide o vojenský tovar balený pred 1. januárom 1990. Ostatné predpisy platné od 1.1.1990 pre túto triedu musia byť dodržané.

1.6.1.4 Látky a predmety triedy 1, ktoré boli v období medzi 1. januárom 1990 a 31. decembrom 1996 balené v súlade s podmienkami RID¹⁰ platnými v tom časovom období, smú byť prepravované po 31. decembri 1996, pokiaľ sú obaly nepoškodené a v **prepravnom doklade** je uvedený zápis, že ide o tovar triedy 1 balený v období medzi 1. januárom 1990 a 31. decembrom 1996.

1.6.1.5 Veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC), ktoré boli skonštruované v súlade s ustanoveniami bodov 405(5) a 553 (3), platnými pred 1. januárom 1999, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam bodov 405(5) a 555(3), platným od 1. januára 1999, smú byť používané naďalej.

1.6.1.6 Veľké nádoby na voľne ložený tovar (IBC) skonštruované pred 1. januárom 2003 podľa ustanovenia Rn. 1612(1) platného do 30. júna 200, avšak výška znakov písmen, číslíc a symbolov neodpovedá ustanoveniam pododseku 6.5.2.1.1 platného od 1. júla 2001, môžu sa naďalej používať.

1.6.1.7 Schválenia typu pre sudy, kanistre a kombinované balenia z makromolekulového alebo strednomolekulových polyetylénov, vystavené pred 1. júlom 2005 podľa ustanovení pododseku 6.1.5.2.6 platných do 31. decembra 2004, ostávajú v platnosti do 31. decembra 2009. Všetky balenia skonštruované a označené na základe týchto schválení typu, môžu byť naďalej používané až do doby použitia stanovenej v pododseku 4.1.1.15.

1.6.1.8 Pokiaľ sa používajú oranžové označenia zodpovedajúce ustanoveniam odseku 5.3.2.2 platnému do 31. decembra 2004, môžu sa naďalej používať.

1.6.1.9 (neobsadené)

1.6.1.10 Lítiové články alebo batérie skonštruované pred 1. júlom 2003 s súlade s ustanoveniami i platnými do 31. decembra 2002, nie sú však skúšané v súlade s ustanoveniami platnými od 1. januára 2003, ako aj prístroje, ktoré obsahujú lítiové články alebo batérie, môžu byť prepravované naďalej do 30. júna 2013, pokiaľ sú splnené všetky ďalšie použiteľné ustanovenia.

1.6.1.11 Schválenia typu pre sudy, kanistre a kombinované balenia z polyetylénu s vysokou alebo vysokomolekulového alebo strednomolekulových polyetylénov a pre IBC z vysokomolekulového

⁸ Znenie RID platné od 1. januára 2005.

⁹ Znenie RID platné od 1. mája 1985.

¹⁰ Znenie RID platné od 1. januára 1990, 1. januára 1993 a 1. januára 1995.

polyetylénu, vystavené pred 1. júlom 2007 podľa ustanovení pododseku 6.1.6.1 a) platných do 31. decembra 2006, ktoré však neodpovedajú požiadavkám v odseku 6.1.6.1 a) platným od 1. januára 2007, sú naďalej platné.

1.6.2 Nádoby na plyny triedy 2

1.6.2.1 Nádoby skonštruované pred 1. januárom 1997, ktoré nevyhovujú podmienkam RID platným od 1. januára 1997, ale ktorých preprava bola povolená podľa podmienok RID platných do 31. decembra 1996, sa smú používať aj naďalej, pokiaľ vyhovujú predpisom o periodických skúškach uvedených v metódach balenia P 200 a P 203

1.6.2.2 Fľaše v zmysle definície uvedenej v odseku 1.2.1, ktoré boli pred 1. januárom 1997 podrobené prvej skúške alebo periodickej skúške, sa smú prepravovať v nevyčistenom prázdnom stave do času ich opätovného naplnenia alebo do uplynutia lehoty nasledujúcej periodickej skúšky aj bez označenia nálepkami.

1.6.2.3 Nádoby pre látky triedy 2 postavené pred 1. januárom 2003, môžu byť po 1. januári 2003 označené podľa ustanovení platných pred 31. decembrom 2002

1.6.2.4 Tlakové nádoby vyrobené a konštruované podľa technických predpisov, ktoré už nie sú uznávané, môžu byť naďalej používané.

1.6.2.5 Tlakové nádoby a ich uzávery skonštruované a vyrobené podľa noriem platných v čase ich výroby, ktoré však nie sú uvedené v oddieli 6.2.2 alebo 6.2.5, môžu byť i naďalej používané.

1.6.3 Cisternové a batériové vozne

1.6.3.1 Cisternové vozne skonštruované podľa predpisov, ktoré nadobudli platnosť pred 1. októbrom 1978, smú byť používané naďalej, ak zariadenia nádrže vyhovujú ustanoveniam Kapitoly 6.8. Hrúbka steny nádrže, s výnimkou nádrží určených na prepravu hlboko schladených skvapalnených plynov triedy 2, musí vyhovieť prinajmenšom výpočtovému tlaku (pretlaku) 0,4 MPa (4 bary) pri konštrukčnej oceli a pri hliníku a hliníkových zliatinách výpočtovému tlaku (pretlaku) 200 kPa (2 bary)

1.6.3.2 Periodické prehliadky cisternových vozňov, ktoré môžu byť podľa prechodných ustanovení používané naďalej, musia byť vykonávané podľa pododseku 6.8.2.4 a 6.8.3.4 a príslušných osobitných podmienok vzťahujúcich sa na jednotlivé triedy. Pokiaľ podľa doterajších podmienok nebol predpísaný vyšší skúšobný tlak, postačí pri nádržiach z hliníku a hliníkových zliatin skúšobný (pretlak) tlak 200 kPa (2 bary)

1.6.3.3 Cisternové vozne spĺňajúce podmienky pododsekov 1.6.1.3 a 1.6.3.2 týchto prechodných ustanovení, smú byť používané do 30. septembra 1998 na prepravu nebezpečného tovaru, na ktorý boli schválené. Toto prechodné obdobie ale neplatí pre cisternové vozne určené na prepravu látok triedy 2 ani pre cisternové vozne, ktorých hrúbka steny a zariadenia vyhovujú podmienkam Kapitoly 6.8.

1.6.3.4 Cisternové vozne skonštruované pred 1. januárom 1988 podľa predpisov platných do 31. decembra 1987, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1988, smú byť používané naďalej. To platí aj pre cisternové vozne, ktoré podľa podmienok platných od 1. januára 1988 nie sú označené údajom o materiále nádrže predpísaným v odseku 1.6.1 Prípojky XI.

1.6.3.5 Cisternové vozne skonštruované pred 1. januárom 1993 podľa predpisov platných do 31. decembra 1992, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1993, smú byť používané naďalej.

1.6.3.6 Cisternové vozne skonštruované pred 1. januárom 1995 podľa predpisov platných do 31. decembra 1994, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1995, smú byť používané naďalej.

1.6.3.7 Cisternové vozne určené na prepravu zápalných kvapalných látok s bodom vzplanutia nad 55°C ale maximálne do 60 °C, ktoré boli skonštruované pred 1. januárom 1997 podľa predpisov platných do 31. decembra 1996 v súlade s ustanoveniami odsekov 1.2.7, 1.3.8 a 3.3.3 Prípojky XI, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam týchto odsekov platným od 1. januára 1997, smú byť používané naďalej.

1.6.3.8 Cisternové vozne, batériové a vozne so snímateľnými nádržami určené na prepravu látok triedy 2, ktoré boli skonštruované pred 1 .januárom 1997, smú byť do najbližšej periodickej prehliadky označené podľa predpisov platných do 31 .decembra 1996.

Keď v dôsledku zmien v poriadku RID nastali zmeny v oficiálnom pomenovaní pre prepravu plynov, je nevyhnutné pomenovania umiestnené na štítku alebo telese nádrže zmeniť [pozri pododsek 6.8.3.5.2 alebo 6.8.3.5.6 b) alebo c)]. Tejto zmene je potrebné prispôbiť pri nasledujúcej skúške pomenovanie plynov na cisternovom vozni, batériovom vozni a na vozni s odnímateľnou nádržou alebo na tabuľke (pozri 6.8.3.5.6 b) alebo c)

1.6.3.9 (Neobsadené)

1.6.3.10 (Neobsadené)

1.6.3.11 Cisternové vozne skonštruované pred 1.januárom.1997 podľa predpisov platných do 31 .decembra 1996, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam odsekov 3.3.3 a 3.3.4 Prípojky XI platným od 1 .januára 1997, smú byť používané naďalej.

1.6.3.12 Cisternové vozne určené na prepravu piperidínu čísla UN 2401, ktoré boli skonštruované podľa predpisov platných pred 1.januárom 1999 v súlade s ustanoveniami odseku 3.2.3 Prípojky XI, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1 .januára 1999, smú byť používané naďalej do 31 .decembra 2009.

1.6.3.13 (Neobsadené)

1.6.3.14 Cisternové vozne skonštruované pred 1.januárom 1999 podľa predpisov platných do 31 .decembra 1998 v súlade s ustanoveniami odseku 5.3.6.3 Prípojky XI, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam odseku 5.3.6.3 Prípojky XI platným od 1 .januára1999, smú byť používané naďalej.

1.6.3.15 Cisternové vozne vyrobené pred 1. júlom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktoré však nespĺňajú ustanovenia platné od 1. januára 2007, ktoré sú uvedené v pododseku 6.8.2.2.3, môžu byť ďalej používané až do nasledujúcej periodickej prehliadky.

1.6.3.16 Pre cisternové a batériové vozne vyrobené pred 1. januárom 2007, ktoré nespĺňajú ustanovenia oddielu 4.3.2 ,ako i odsekov 6.8.2.3, 6.8.2.4 a 6.8.3.4, ohľadne dokladov k nádrži, musí byť uchovávanie dokladov pre zložku nádrži zahájené najneskôr pri nasledujúcej periodickej prehliadke.

1.6.3.17 Cisternové vozne určené pre prepravu látok triedy 3, skupiny obalov I s tenzií par pri 50°C najviac 175 kPa (1,75 baru) (absolútna), vyrobené pred 1. júlom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktorým bol priradený kód cisterny L1,5BN podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, môžu byť ďalej používané pre prepravu vyššie uvedených látok až do 31. decembra 2022.

1.6.3.18 Cisternové vozne a batériové vozne skonštruované pred 1 .júlom 2003 podľa predpisov platných do 30.júna 2001, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1 .júla 2001, smú byť požívané naďalej.

Pridelenie kódu nádrže podľa schváleného konštrukčného typu a zodpovedajúce označenie musí byť vykonané pred 1.júlom 2011.

Označovanie cisternových vozňov a batériových vozňov s alfanumerickým kódom osobitného ustanovenia TC, TE a TA podľa oddielu 6.8.4 musí byť vykonané buď pri priradovaní k kódu nádrže alebo pri nasledujúcej kontrole podľa odseku 6.8.2.4, najneskôr ale do 31. decembra 2010.

1.6.3.19 (neobsadené)

1.6.3.20 Cisternové vozne skonštruované pred 1 .júlom 2003 podľa predpisov platných do 31 .decembra 2002, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam platným od 1. januára 2003 (pozri pododsek 6.8.2.1.7 a oddiel 6.8.4 b) a osobitné ustanovenie TE 15), smú byť požívané naďalej.

1.6.3.21 Cisternové vozne skonštruované pred 1. januárom 2003 podľa ustanovení platných do 30. júna 2001 a odpovedajúce ustanoveniam pododseku 6.8.2.2.10 s výnimkou ustanovenia pre tlakomer alebo ďalšie vhodné indikačné zariadenie, sa môžu považovať do nasledujúcej periodickej kontroly podľa pododseku 6.8.2.4.2, najneskôr však do 31 .decembra 2010 za vzduchotesne uzavreté.

- 1.6.3.22** Cisternové vozne s telesom nádrže zo zliatin hliníka, skonštruované pred 1.júliom 2003 podľa ustanovení platných do 31 .decembra 2002, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam platným odl. januára 2003, smú byť požívané naďalej.
- 1.6.3.23** Cisternové vozne určené na prepravu plynov UN čísla 2073 a 3318, ktoré nevyhovujú ustanoveniam platným od 1. januára 2003 (pozri oddiely 5.3.5 a 6.8.4 e) a osobitné ustanovenie TM 6), smú byť požívané naďalej až do nasledujúcej skúšky, najneskôr však až do 31. decembra 2006.
- 1.6.3.24** Cisternové vozne určené na prepravu žieravých plynov, UN 1052, UN 1790, a UN 2073, skonštruované pred 1 .januárom 2003 podľa predpisov platných do 31 .decembra 2002, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam pododseku 6.8.5.1.1 b) platným od 1. januára 2003, smú byť požívané naďalej.
- 1.6.3.25** Údaj dátumu skúšky tesnosti podľa pododseku 6.8.2.4.3 na nádržkovom štítku podľa pododseku 6.8.2.5.1 musí byť pripevnený skôr, ako pri prvej skúške tesnosti vykonanej po 1. januári 2005.
- Druh skúšky („P“ alebo „L“) vyžadovaný podľa 6.8.2.5.1 je treba doplniť na štítok cisterny poprvýkrát pri prvej predpísanej skúške po 1. januári 2007.
- 1.6.3.26** Cisternové vozne vyrobené pred 1. januárom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktoré však nespĺňujú ustanovenia platné od 1. januára 2007 týkajúce sa vyznačení vnútorného výpočtového tlaku podľa 6.8.2.5.1, môžu byť ďalej používané.
- 1.6.3.27** a) Cisternové vozne a batériové vozne určené na prepravu
- plynov triedy 2 s klasifikačným kódom, ktorý obsahuje písmeno T (TF, TC, TO, TFC alebo TOC), a
  - kvapalných látok tried 3 až 8, ktoré majú v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 12 pridelený kód cisterny L15CH, L15DH alebo L21DH,
- vyrobené pred 1. januárom 2007, ktoré však nespĺňujú ustanovenia platné od 1. januára 2007 týkajúce sa požiadavky oddielu 6.8.4 osobitné ustanovení TE 22, môžu byť ďalej používané. Napriek tomu musia byť vybavené do 1. Januára 2011 zariadením definovaným osobitným ustanovením TE 22, pričom minimálne prijatie energie musí byť na každom konci vozňa iba 500 kJ.
- b) Cisternové vozne, a batériové vozne určené na prepravu
- plynov triedy 2 s klasifikačným kódom , ktorý obsahuje písmeno F, ako aj
  - kvapalných látok tried 3 až 8, kvapalných látok tried 3 až 8, ktoré majú v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 12 pridelený kód cisterny L10BH, L10CH alebo L10DH,
- vyrobené pred 1. januárom 2007, ktoré však nespĺňujú ustanovenia platné od 1. januára 2007 týkajúce sa požiadavky oddielu 6.8.4 osobitné ustanovení TE 22, môžu byť ďalej používané.
- 1.6.3.28** Cisternové vozne postavené pred 1. januárom 2005 podľa ustanovení platných do 31 .decembra 2004, ale neodpovedajú ustanoveniam druhému pododseku pododseku 6.8.2.2.1, sú prestavané pri nasledovnej prestavbe alebo pri nasledovnej oprave, pokiaľ je to prakticky možné a vyžaduje si vykonanie demontáže nadstavbovej časti.
- 1.6.3.29** Cisternové vozne postavené pred 1.januárom 2005, ale neodpovedajú požiadavkám ustanoveniam pododseku 6.8.2.2.4 platných od 1. januára 2005, môžu byť naďalej používané.
- 1.6.3.30** (Neobsadené)
- 1.6.3.31** Cisternové a batériové vozne skonštruované a vyrobené podľa technických ustanovení, ktoré už nie sú podľa odseku 6.8.2.7 uznávané, môžu byť ďalej používané.
- 1.6.3.32** Cisternové vozne určené na prepravu:
- plyny triedy 2 s klasifikačným kódom, ktorý obsahuje písmeno T (TF, TC, TO, TFC alebo TOC), a
  - kvapalných látok tried 3 až 8, ktoré majú v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 12 pridelený kód cisterny L15CH, L15DH alebo L21DH,

vyrobené pred 1. januárom 2007, ktoré však nesplňujú ustanovenia platné od 1. januára 2007 týkajúce sa požiadavky oddielu 6.8.4 (b) osobitné ustanovení TE 25, môžu byť ďalej používané.

Cisternové vozne pre prepravu plynov UN 1017 CHLÓR, UN 1749 FLUORID CHLORITÝ (CHLORTRIFLUORID), UN 2189 DICHLORSILAN, UN 2901 CHLORID BROMU (BROMCHLORID) a UN 3057 TRIFLUORACETYLCHLORID, u ktorých hrúbka dna neodpovedá osobitnému ustanovení TE 25 (b), musia byť napriek tomu dodatočne vybavené zariadeniami podľa osobitného ustanovení TE 25 (a), (c) alebo (d) najneskôr do 1. januára 2015.

1.6.3.33 až

1.6.3.40 (neobsadené)

1.6.4 Nádržkové kontajnery, prenosné nádrže a MEGC

1.6.4.1 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1. januárom 1988 podľa predpisov platných do 31. decembra 1987, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1988, smú byť používané naďalej.

1.6.4.2 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1. januárom 1993 podľa predpisov platných do 31. decembra 1992, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1993, smú byť používané naďalej.

1.6.4.3 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1. januárom 1995 podľa predpisov platných do 31. decembra 1994, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. januára 1995, smú byť používané naďalej.

1.6.4.4 Nádržkové kontajnery určené na prepravu zápalných kvapalných látok s bodom vzplanutia nad 55°C ale maximálne do 60 °C, ktoré boli vyrobené pred 1. januárom 1997 podľa predpisov platných do 31. decembra 1996 v súlade s ustanoveniami odsekov 1.2.7, 1.3.8 a 3.3.3 Prípojky X, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam týchto odsekov platným od 1. januára 1997, smú byť používané naďalej.

1.6.4.5 Keď v dôsledku zmien v poriadku RID nastali zmeny v oficiálnom pomenovaní pre prepravu plynov, je nevyhnutné pomenovania umiestnené na štítku alebo telese nádrže zmeniť [pozri pododsek 6.8.3.5.2 alebo 6.8.3.5.6 b) alebo c)]. Tejto zmene je potrebné prispôbiť pri nasledujúcej skúške pomenovanie plynov na nádržkovom kontajnery a MEGC alebo na tabuľke (pozri 6.8.3.5.6 b) alebo c)

1.6.4.6 Nádržkové kontajnery vyrobené pred 1. januárom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktoré však nesplňujú ustanovenia platné od 1. januára 2007, ktoré sa týkajú vyznačenia vonkajšieho výpočtového tlaku podľa 6.8.2.5.1, môžu byť naďalej používané.

1.6.4.7 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1. januárom 1997 podľa predpisov platných do 31. decembra 1996, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam odsekov 3.3.3 a 3.3.4 Prípojky X platným od 1. januára 1997, smú byť používané naďalej.

1.6.4.8 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1. januárom 1999 podľa predpisov platných do 31. decembra 1998 v súlade s ustanoveniami odseku 5.3.6.3 Prípojky X, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam odseku 5.3.6.3 Prípojky X platným od 1. januára 1999, smú byť používané naďalej.

1.6.4.9 Nádržkové kontajnery a MEGC skonštruované a vyrobené podľa technických ustanovení, ktoré už nie sú podľa odseku 6.8.2.7 uznávané, môžu byť naďalej používané.

1.6.4.10 (škrtnuté)

1.6.4.11 (neobsadené)

1.6.4.12 Nádržkové kontajnery a kontajnery na plyn s viacerými článkami (MEGC), ktoré boli skonštruované pred 1. januárom 2003 podľa predpisov platných do 30. júna 2001, ktoré ale nevyhovujú predpisom platným od 1. júla 2001, smú byť používané naďalej.

Pridelenie kódu nádrže podľa schváleného konštrukčného typu a príslušné označenie musí byť vykonané pred 1. júlom 2008.

Označovanie nádržkových kontajnerov a MEGC podľa oddielu 6.8.4 s alfanumerickým kódom

osobitných ustanovení TC, TE a TA musí byť doplnené najneskôr do 31. decembra 2008 buď pri priradení ku kódovaniu cisterien alebo pri nasledujúcej kontrole podľa odseku 6.8.2.4.

Pokiaľ d nebude vykonané označenie príslušným kódom, musí byť oficiálne pomenovanie na prepravu ¹¹ prepravovanej látky uvedené na samotnom nádržkovom kontajneri alebo na štítku.

1.6.4.13 Nádržkové kontajnery skonštruované pred 1 .júlom 2003 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2002, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam pododseku 6.8.2.1.7 a oddielu 6.8.4 b) a osobitnému ustanoveniu TE 15 úplatným od 1. januára 2003 , smú byť požívané naďalej.

1.6.4.14 Nádržkové kontajnery určené na prepravu žieravých plynov, UN 1052, UN 1790, a UN 2073, skonštruované pred 1 .júlom 2003 podľa predpisov platných do 31 .decembra 2002, ktoré ale nevyhovujú ustanoveniam pododseku 6.8.5.1.1 b) platným od 1. januára 2003, smú byť požívané naďalej.

1.6.4.15 Údaj dátumu skúšky tesnosti podľa pododseku 6.8.2.4.3 na nádržkovom štítku podľa pododseku 6.8.2.5.1 musí byť pripevnený včasnejšie, ako pri prvej skúške tesnosti vykonanej po 1. januári 2005.

Druh skúšky („P“ alebo „L“) vyžadovaný podľa 6.8.2.5.1 je potrebné doplniť na štítok nádrže poprvýkrát pri prvej predpísanej skúške po 1. januári 2007.

1.6.4.16 Nádržkový kontajner skonštruovaný pred 1. januárom 2003 podľa ustanovení platných do 30. júna 2001 a odpovedajúci ustanoveniam pododseku 6.8.2.2.10 s výnimkou ustanovenia pre tlakomer alebo ďalšie vhodné indikačné zariadenie, sa môžu považovať do nasledujúcej periodickej kontroly podľa pododseku 6.8.2.4.2, najneskôr však do 31 .decembra 2007 za vzduchotesný.

1.6.4.17 Nádržkové kontajnery vyrobené pred 1. júlom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktoré však nespĺňajú ustanovenia platné od 1.januára 2007, ktoré sú uvedené v 6.8.2.2.3, môžu byť ďalej používané až do nasledujúcej periodickej prehliadky.

1.6.4.18 Pre nádržkové kontajnery vyrobené pred 1. januárom 2007, ktoré nespĺňujú ustanovenia oddielu 4.3.2, ako aj odsekov 6.8.2.3, 6.8.2.4 a 6.8.3.4 ohľadne zložky dokladov nádrže, musí byť uchovávanie dokladov pre zložku dokladov nádrže zahájené najneskôr pri nasledujúcej periodickej prehliadke.

1.6.4.19 Nádržkové kontajnery určené pre prepravu látok triedy 3, skupiny obalov I s tenziou pár pri 50°C najviac 175 kPa (1,75 baru) (absolútna), vyrobené pred 1. júlom 2007 podľa ustanovení platných do 31. decembra 2006, ktorým bol priradený kód nádrže L1,5BN podľa ustanovení platných do 31.decembrae 2006, môžu byť naďalej používané na prepravu vyššie uvedených látok až do 31. decembra 2016.

1.6.4.20 Podtlaková nádrž na odpady postavená pred 1. januárom 2005 podľa ustanovenia odseku 6.10.3.9 platného do 31. decembra 2004, ale neodpovedá ustanoveniam platným od 1. januára 2005, smie byť používaná naďalej.

1.6.4.21 až

1.6.4.29 (neobsadené)

1.6.4.30 Príslušný úrad môže až do 31. decembra 2007 naďalej vydávať, osvedčenia o schválení typu pre nové konštrukcie prenosných nádrží a UN MEGC, ktoré splňujú požiadavky kapitoly 6.7 platné do 31. decembra 2006. Prenosné nádrže a UN MEGC, ktoré nespĺňujú konštrukčné požiadavky platné od 1. januára 2007, ale ktoré boli vyrobené podľa osvedčení o schválení typu, ktoré boli vydané pred 1. januárom 2008, môžu byť i naďalej používané.

1.6.5 (neobsadené)

1.6.6 Trieda 7

1.6.6.1 Odosielané kusy, pri ktorých podľa predpisov vydaných Medzinárodným úradom pre atómovú energiu IAEA Safety Serieš No. 6 (vydanie z r. 1985 a vydanie z r. 1985 v znení z r. 1990) nebolo potrebné schválenie konštrukčného typu príslušným úradom

¹¹ Oficiálne pomenovanie na prepravu môže byť nahradené druhovým pomenovaním zahrňujúcim látky podobnej povahy a tiež zlučiteľné s charakteristikami nádrže.

Voľne naložené kusy, kusy v priemyslových obaloch typu IP -1, IP-2 a IP-3 ako aj odosielané kusy typu A, pri ktorých nebolo potrebné schválenie konštrukčného typu príslušným úradom, a ktoré vyhovujú Pravidlám pre bezpečnú prepravu rádioaktívneho materiálu - IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material (IAEA Safety Series No.6), vydaným v roku 1985 alebo novelizovaným v roku 1990 (vydanie z r. 1985 v znení z r. 1990), smú byť používané naďalej výhradne za dodržania programu zabezpečenia kvality predpísaného v oddieli 1.7.3 ako aj v odseku 2.2.7.7 predpísaných hraničných hodnôt aktivity a obmedzení vzťahujúcich sa na látky.

Každý obal upravený po 31 .decembri 2003 z iného dôvodu než za účelom zvýšenia bezpečnosti, alebo každý obal vyrobený po 31. decembri 2003, musí vyhovovať podmienkam RID. Odsielané kusy prichystané na odoslanie podľa predpisov IAEA Safety Series No.6 vydaných r. 1985 alebo novelizovaných v roku 1990 (vydanie z r. 1985 v znení z r. 1990) najneskôr do 31 .decembra 2003, smú byť prepravované naďalej. Odsielané kusy prichystané na prepravu po tomto termíne, musia vyhovovať podmienkam RID.

1.6.6.2 Odsielané kusy, ktoré boli schválené podľa predpisov vydaných Medzinárodným úradom pre atómovú energiu IAEA Safety Series No. 6 (vydanie z r. 1973, vydanie z r. 1973 v pozmenenom znení, vydanie z r.1985 a vydanie z r. 1985 v znení z r. 1990)

1.6.6.2.1 Obaly vyrobené podľa konštrukčného typu pre odosielané kusy, ktoré boli schválené príslušným úradom podľa predpisov IAEA Safety Series No.6 (vydanie z r.1973 alebo vydanie z r.1973 v pozmenenom znení), smú byť používané naďalej výhradne na základe multilaterálneho schválenia konštrukčného typu pre odosielané kusy, v súlade s programom zabezpečenia kvality predpísaného v odseku 1.7.3 a za dodržania v pododseku 2.2.7.7 predpísaných hraničných hodnôt aktivity a obmedzení vzťahujúcich sa na látky. Zahájenie novej série výroby takýchto obalov nie je dovolené. Zmeny konštrukčného typu obalu alebo druhu alebo množstva dovoleného rádioaktívneho obsahu, ktoré podľa rozhodnutia príslušných úradov môžu podstatne znížiť bezpečnosť, musia vyhovovať ustanoveniam RID. V zmysle ustanovení pododseku 5.2.1.7.5, každý obal má mať pridelené sériové číslo, ktoré má byť vyznačené na vonkajšej strane

1.6.6.2.2 Obaly vyrobené podľa konštrukčného typu pre odosielané kusy, ktoré boli schválené príslušným úradom podľa predpisov IAEA Safety Series No.6 (vydanie z r.1985 alebo vydanie z r.1985 v znení z r. 1990), smú byť používané výhradne v súlade s programom zabezpečenia kvality **multilaterálneho schválenia konštrukčného vzoru odosielaného kusu** predpísaného v oddieli 1.7.3 a za dodržania v odseku 2.2.7.7 predpísaných hraničných hodnôt aktivity a obmedzení vzťahujúcich sa na látky. Zmeny konštrukčného typu obalu alebo druhu alebo množstva dovoleného rádioaktívneho obsahu, ktoré podľa rozhodnutia príslušných úradov môžu podstatne znížiť bezpečnosť, musia vyhovovať ustanoveniam RID. Všetky obaly, ktorých výroba sa uskutoční po 31 .decembri 2006, musia vyhovovať ustanoveniam RID.

1.6.6.3 Rádioaktívne látky v osobitnej forme, ktoré boli povolené podľa predpisov vydaných Medzinárodným úradom pre atómovú energiu IAEA Safety Series No. 6 (vydanie z r. 1973, vydanie z r. 1973 v pozmenenom znení, vydanie z r.1985 a vydanie z r. 1985 v znení z r.1990)

Rádioaktívne látky v osobitnej forme vyrobené podľa vzoru, ktorý bol jednostranne schválený príslušným úradom podľa predpisov IAEA Safety Series No.6 (vydanie z r.1973 alebo vydanie z r.1973 v pozmenenom znení"), smú byť používané naďalej, pokiaľ sú v súlade s programom zabezpečenia kvality predpísaného v oddieli 1.7.3. Všetky rádioaktívne látky v osobitnej forme, ktoré budú vyrobené po 31 .decembri 2003, musia vyhovovať ustanoveniam RID.

Kapitola 1.7

Všeobecné ustanovenia platné pre triedu 7

1.7.1 Všeobecne

1.7.1.1 RID pevne stanovuje bezpečnostné štandardy, ktoré umožňujú postačujúcu kontrolu žiarenia, kritického stavu a termického ohrozenia osôb, majetku a životného prostredia, pokiaľ súvisia s prepravou rádioaktívnych látok. RID je založený na základe Pravidiel na bezpečnú prepravu rádioaktívneho materiálu - IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material (ST-1), IAEA Wien (2005). Vysvetľujúci materiál ST-1 je obsiahnutý v "Advisory Materiál for the IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material (vydanie 2005), Safety Standard Serieš No. ST-2, IAEA Wien (2002).

1.7.1.2 Cieľom RID je ochrana osôb, majetku a životného prostredia pred vplyvom žiarenia pri preprave nebezpečných látok. Táto ochrana sa dosiahne:

- a) bezpečným obalom na rádioaktívny obsah;
- b) kontrolou vonkajšej dávkovej intenzity;
- c) zabránením vzniku kritického stavu;
- d) zabránením poškodeniu horúčavou.

Tieto požiadavky sa dosiahnu v prvom rade odstupňovaným postupom pri obmedzení množstva obsahu odosielaných kusov, vozňov a pri špecifikácii štandardu, ktoré je potrebné uplatniť na konštrukčný typ obalu na odosielané kusy vzhľadom na nebezpečné vlastnosti rádioaktívneho obsahu. Za druhé sa to dosiahne špecifikáciou požiadaviek na konštrukciu a prevádzkovanie odosielaných kusov vrátane údržby obalov so zreteľom na druh rádioaktívneho obsahu. A nakoniec sa dosiahnu vyžadovaním administratívnej kontroly, vrátane povolenia/schválenia, ktorá sa uplatní súhlasom príslušného úradu, tak ako je to ďalej uvedené.

1.7.1.3 RID platí tiež na prepravu rádioaktívnych látok po koľajach vrátane prepravy, ktorej prináleží používanie rádioaktívnych látok. Preprava *zahŕňa* všetky činnosti a opatrenia, ktoré súvisia s premiestnením rádioaktívnych látok a látok, ktoré také obsahujú; zahŕňa nielen konštrukciu, výrobu, údržbu a rekonštrukciu obalu ale aj prichystanie, vypravenie, naloženie, prepravu vrátane pobytu podmieneného prepravou, vyloženie a prevzatie v mieste určenia zásielok a odosielaných kusov obsahujúcich rádioaktívne látky.

Pri navrhovaní kritérií RID bol použitý odstupňovaný postup a sú charakterizované troma stupňami ťažkostí:

- a) bežné podmienky prepravy (bez príhody)
- b) obvyklé podmienky prepravy (menšie príhody)
- c) podmienky prepravy pri nehode

1.7.2 Program ochrany proti žiareniu

1.7.2.1 Preprava rádioaktívnych látok podlieha programu ochrany proti žiareniu, ktorý je systematicky zostavený za účelom zabezpečenia primeraných opatrení na ochranu proti žiareniu.

1.7.2.2 Druh a rozsah prijatých opatrení je závislý na miere a pravdepodobnosti dávky ožiarenia. Program musí zahŕňať ustanovenia 1.7.2.3 a 1.7.2.4, osobitné ustanovenia CW 33(1.1) a (1.4) uvedené v oddieli 7.5.11 ako aj opatrenia platné pre prípad nehody. Dokumenty programu musia byť k dispozícii na požiadanie príslušných úradov za účelom posúdenia.

1.7.2.3 **Osobné dávky musia ležať medzi prípustnými hodnotami hraničných dávok.** Ochrana a bezpečnosť musia byť tak optimalizované, aby miera individuálnych dávok, počet ožiarených osôb ako aj pravdepodobnosť pôsobiacej expozície bola taká nízka, ako je s ohľadom na hospodárske a sociálne faktory prijateľným spôsobom dosiahnuteľné, pričom osobné dávky musia byť nižšie ako relevantné hraničné hodnoty dávok **s obmedzením, že dávky pre jednotlivcov podliehajú obmedzeniam dávok.** Má sa zvoliť taký štruktúrally a systematický postup, ktorý zohľadňuje vzájomné pôsobenie pri preprave vrátane iných činností.

1.7.2.4 Pri expozíciách vyplývajúcich z prepravných činností, pri ktorých sa predpokladá, že efektívna **dávka**

- a) pravdepodobne dosiahne hodnotu medzi 1 a 6 mSv za rok, zavedie sa program kontroly

- dávkovej intenzity na pracovisku alebo individuálna kontrola;
- b) pravdepodobne prekročí hodnotu 6 mSv za rok, zavedie sa individuálna kontrola.

Ak sa vykonáva individuálna kontrola alebo kontrola pracoviska je nutné vykonávať aj primeranú evidenciu údajov.

1.7.3 Zabezpečenie kvality

Programy zabezpečenia kvality, ktoré sú založené na medzinárodných, národných alebo iných normách a sú akceptované príslušnými úradmi, sú vyhotovené za účelom zabezpečenia dodržiavania príslušných podmienok RID vzťahujúcich sa konštrukciu, výrobu, prehliadky, dokumentáciu, používanie, ošetrovanie a kontrolu rádioaktívnych látok v osobitnej forme, nepatrne disperzných rádioaktívnych látok a odosielaných kusov ako aj na celý priebeh ich prepravy a skladovania. Potvrdenie o skutočnosti, že špecifikácie vzťahujúce sa na konštrukčný typ boli v plnom rozsahu splnené, musí dať príslušný úrad k dispozícii. Výrobca, odosielateľ alebo užívateľ konštrukčného typu musí dať príslušnému úradu na požiadanie k dispozícii vhodné zariadenia na inšpekciu počas výroby a používania obalov a všetkým zúčastneným úradom preukázať, že

- a) konštrukčná metóda a použité materiály sa zhodujú so špecifikáciami konštrukčného typu
- b) všetky obaly budú pravidelne prehliadnuté a v prípade potreby rekonštruované a udržiavané v dobrom stave tak, aby aj po opätovnom použití naďalej vyhovovali všetkým príslušným predpisom a špecifikáciám.

Pokiaľ je nutné schválenie/povolenie príslušným úradom, musí byť toto schválenie/povolenie vydané so zreteľom na program zabezpečenia kvality a musí byť závislé od tohto programu.

1.7.4 Osobitná dohoda

- 1.7.4.1 Pod osobitnými dohodami sa rozumejú podmienky, ktoré sú schválené príslušným úradom a podľa ktorých sa smú prepravovať aj také zásielky **rádioaktívnych látok**, ktoré nespĺňajú všetky ustanovenia RID .

Pozn. Osobitné dohody sa nepovažujú za dočasné odchýlky v zmysle oddielu 1.5.1.

- 1.7.4.2 Zásielky, pri ktorých nie sú splniteľné predpisy platné pre triedu 7, smú byť prepravované iba na základe osobitných dohôd. Za predpokladu, že príslušný úrad je presvedčený o skutočnosti, že požadované bezpečnostné normy stanovené RID boli alternatívnym spôsobom preukázané, aj keď preprava nie je uskutočniteľná v súlade s predpismi triedy 7 RID, môže príslušný úrad pre prepravu jednotlivých zásielok alebo pre plánovanú sériu viacerých zásielok schváliť osobitné dohody. Vcelku dosiahnutá bezpečnosť pri preprave musí byť prinajmenšom rovnocenná s bezpečnosťou dosiahnutou splnením všetkých platných predpisov. Pre medzinárodné zásielky tohoto druhu je nutné multilaterálne povolenie.

1.7.5 Rádioaktívne látky s ďalšími nebezpečnými vlastnosťami

Pri balení, polepovaní, označovaní, umiestnení veľkých nálepiek, skladovaní a pri preprave rádioaktívnych látok je nutné dbať, okrem rádioaktívnych a štiepných vlastností, aj na všetky prídavné nebezpečné vlastnosti obsahu odosielaných kusov, ako je výbušnosť, zápalnosť, pyrofornosť, chemická jedovatosť a žieravosť, a či vyhovujú všetkým predpisom platným pre prepravu nebezpečného tovaru v zmysle RID.

1.7.6 Nedodržanie

- 1.7.6.1 Pri nedodržaní stanovených hraničných hodnôt RID pre dávkový príkon alebo pre kontamináciu

- a) Musí byť odosielateľ informovaný o nedodržaní
- (i) dopravcom, keď nedodržanie bude zistené počas prepravy, alebo
  - (ii) prijímateľom, keď nedodržanie bude zistené pri prijatí;
- b) musí, podľa prípadu, odosielateľ, dopravca alebo prijímateľ
- (i) prijať okamžité opatrenia na zmiernenie následkov nedodržania;
  - (ii) vyšetriť nedodržanie a jeho príčiny, skutočnosti a jeho dôsledky;
  - (iii) prijať príslušné opatrenia, na príčiny a okolnosti, ktoré viedli k nedodržaniu, ukončiť prípadne zabrániť podobným ťažkostiam, ktoré viedli k nedodržaniu prípadne k ich opakovanému výskytu, a

- (iv) príslušný(-é) úrad(-y) informovať o dôvode vzniku nedodržania a uviesť prijaté opatrenia k náprave alebo k predchádzaniu nedodržaní, a
- c) musí správu o nedodržaní poslať na odosielateľa a na príslušný(-é) úrad(-e) akonáhle je to možné, keď nastala havarijná situácia, alebo okamžite mohla nastať.

Kapitola 1.8

Opatrenia na kontrolu a osobitnú podporu dodržiavania bezpečnostných predpisov

1.8.1 Úradné kontroly

1.8.1.1 Príslušné úrady členských štátov smú na svojom výsostnom území v každom čase a na ktoromkoľvek mieste a stanovišti preveriť, či sú dodržiavané predpisy na prepravu nebezpečného tovaru, vrátane dodržiavania ustanovení odseku 1.10.1.5.

Tieto kontroly sú vykonávané bez ohrozenia osôb, vecí a životného prostredia a bez značného rušenia železničnej prevádzky.

1.8.1.2 Účastníci prepravy nebezpečného tovaru (Kapitola 1.4) majú v rámci svojich platných povinností neodkladne oznámiť príslušným úradom a nimi povereným zástupcom potrebné informácie potrebné na vykonanie kontroly.

1.8.1.3 Príslušné úrady môžu za účelom kontroly vykonať tiež prehliadky v prevádzke podnikov (Kapitola 1.4) zúčastnených na preprave nebezpečného tovaru, nahliadnuť do dokladov a za skúšobným účelom odobrať vzorku nebezpečného tovaru alebo obalu, pokiaľ tým nespôsobia žiadne bezpečnostné riziko. Účastníci prepravy nebezpečného tovaru (Kapitola 1.4) sú povinní za účelom kontroly sprístupniť vozne, vozňové súčasti ako aj konštrukčné zariadenia a predmety vozňového výstroja, pokiaľ je to možné a požadované. Ak považujú za potrebné, môžu určiť jednu osobu z podniku, ktorá bude sprevádzať zástupcov príslušného úradu.

1.8.1.4 Ak príslušné úrady zistia, že ustanovenia RID nie sú dodržané, môžu prepravu zásielky zakázať alebo prepravu prerušiť, kým sa zistené nedostatky neodstránia alebo sa nevykonajú iné vhodné opatrenia. Zadržanie zásielky môže byť uskutočnené na mieste, alebo z bezpečnostných dôvodov na inom úradne určenom mieste. Tieto opatrenia nesmú neprimerane rušiť železničnú prevádzku.

1.8.2 Úradná pomoc

1.8.2.1 Členské štáty poskytujú vzájomnú úradnú pomoc pri dodržiavaní ustanovení RID.

1.8.2.2 Ak bude na území členského štátu pri vážnych alebo opakujúcich sa priestupkoch porušená bezpečnosť pri preprave nebezpečného tovaru podnikom, ktorý má sídlo na území iného členského štátu, musia byť tieto porušenia oznámené príslušným úradom členského štátu, na území ktorého má podnik svoje sídlo. Príslušné úrady členského štátu, na území ktorého sa ťažkosti alebo opakujúce sa nedostatky vyskytli, môžu požiadať príslušné úrady členského štátu, na území ktorého má podnik svoje sídlo o prijatie primeraných opatrení voči porušovateľovi podmienok RID. Poskytovanie osobných údajov neje dovolené, pokiaľ tieto nie sú potrebné k trestnému stíhaniu vážnych alebo opakujúcich sa priestupkov.

1.8.2.3 Požiadané úrady oznámia príslušným úradom členského štátu, na území ktorého bolo porušenie zistené, prijaté opatrenia poprípade podnik, proti ktorému boli opatrenia prijaté.

1.8.3 Bezpečnostný poradca

1.8.3.1 Každý podnik, ktorého činnosť zahŕňa prepravu nebezpečného tovaru po železnici alebo s touto prepravou spojené **balenie, prekladanie, plnenie alebo vykladanie**, musí vymenovať jedného alebo viacerých bezpečnostných poradcov, ďalej nazývaného „bezpečnostný poradca na prepravu nebezpečného tovaru“, ktorého úlohou je pomáhať zabraňovať rizikám vyplývajúcim z týchto činností pre osoby, veci a životné prostredie.

1.8.3.2 Príslušné úrady členských štátov môžu rozhodnúť, že tieto ustanovenia neplatia pre podniky, ktorých:

- menované činnosti sa vzťahujú na prepravu nebezpečného tovaru prepravnými prostriedkami, ktoré patria ozbrojeným silám alebo podliehajú ich zodpovednosti,
- menované činnosti sa vzťahujú na prepravu obmedzeného množstva na vozeň v takom rozsahu, ktoré sa nachádza pod medznými hodnotami stanovenými v ustanoveniach 1.1.3.1, 2.2.7.1.2 ako aj v Kapitolách 3.3 a 3.4,
- hlavnou alebo vedľajšou činnosťou nie je preprava nebezpečného tovaru resp. jeho nakladanie a vykladanie, ale príležitostne vykonáva vnútroštátnu prepravu nebezpečného tovaru alebo s touto prepravou súvisiace nakladanie a vykladanie, pokiaľ je s týmito

činnosťami spojené iba veľmi nepatrné nebezpečenstvo alebo ohrozenie životného prostredia.

1.8.3.3 Hlavnou úlohou bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru je popri zodpovednosti vedenia podniku, v rámci činností týkajúcich sa podniku, hľadať prostriedky a cesty a navrhovať opatrenia, ktoré uľahčia vykonávanie týchto činností za dodržania platných ustanovení a za optimálnych bezpečnostných podmienok.

Povinnosti, ktoré mu vyplývajú z činnosti podniku, sú najmä:

- kontrola dodržiavania podmienok na prepravu nebezpečného tovaru;
- poradenstvo pri činnostiach podniku súvisiacich s prepravou nebezpečného tovaru;
- vypracovanie ročnej správy pre vedenie podniku alebo pre miestny úrad o činnostiach podniku v súvislosti s prepravou nebezpečného tovaru. Správy sa uschovávajú na obdobie 5 rokov a na požiadanie sa predkladajú jednotlivým štátnym úradom.

Medzi ďalšie povinnosti bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru patrí preverovanie nasledujúcich postupov, resp. nasledujúcich metód súvisiacich s prepravou nebezpečného tovaru. kontroluje najmä:

- metódu, ktorou má byť zabezpečené dodržiavanie predpisov na identifikáciu prepravovaného nebezpečného tovaru;
- postup podniku pri nákupe prepravných prostriedkov vzhľadom na osobitné požiadavky vzťahujúce sa na prepravovaný nebezpečný tovar;
- metódu, ktorou je preskúšaný materiál použitý pri preprave nebezpečného tovaru alebo pri jeho nakladaní a vykladaní;
- školenie dotknutých zamestnancov podniku, či je dostatočné a či je zápis o absolvovaní tohto školenia v osobných dokladoch;
- vykonanie vhodných okamžitých opatrení v prípade možných nehôd alebo mimoriadnych udalostí, ktoré ohrozujú bezpečnosť počas prepravy nebezpečného tovaru alebo počas jeho nakladania a vykladania;
- uskutočnenie prehliadok a pokiaľ je potrebné aj vyhotovenie správ o nehodách, mimoriadnych udalostiach alebo závažných priestupkoch zistených počas prepravy nebezpečného tovaru alebo počas jeho nakladania a vykladania;
- zavedenie vhodných opatrení, ktoré majú zabrániť vzniku ďalších nehôd, mimoriadnych udalostí alebo závažných priestupkov;
- zohľadnenie právnych predpisov a osobitných požiadaviek na prepravu nebezpečného tovaru pri výbere a využívaní služieb dodávateľských podnikov alebo tretích subjektov;
- dostatočnosť pracovných návodov a pokynov, ktoré má poverený personál pri preprave nebezpečného tovaru alebo pri jeho nakladaní a vykladaní k dispozícii;
- prijaté opatrenia na objasnenie nebezpečenstva vyplývajúce z prepravy nebezpečného tovaru alebo jeho nakladania alebo vykladania;
- prijaté opatrenia na kontrolu sprievodných listín a bezpečnostných zariadení v prepravnom prostriedku ako aj to či zodpovedajú stanoveným predpisom;
- zavedenie metódy na kontrolu dodržiavania predpisov o nakladaní a vykladaní;
- existenciu Bezpečnostných plánov podľa odseku 1.10.3.2.

1.8.3.4 Funkciu bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru môže vykonávať riaditeľ podniku, iná osoba s inými úlohami v podniku alebo osoba, ktorá nie je bezprostredným zamestnancom podniku, pokiaľ je schopná plniť úlohu bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru.

1.8.3.5 Podnik na požiadanie oznamuje príslušným úradom, alebo orgánu vymenovanému za tým účelom členským štátom, mená svojich bezpečnostných poradcov na prepravu nebezpečného tovaru.

1.8.3.6 Bezpečnostný poradca na prepravu nebezpečného tovaru zodpovedá za to, že po nehode, ktorá sa stane počas prepravy vykonávanej dotýčným podnikom alebo počas nakladania alebo vykladania vykonávaného týmto podnikom a vznikne škoda osobám, veciam alebo na životnom prostredí, bude po vyžiadaní všetkých škodových informácií vypracované hlásenie o nehode pre vedenie podniku alebo poprípadne pre miestny úrad. Toto hlásenie o nehode nenahrádza správu vedenia podniku, ktorá sa vyhotovuje podľa osobitných medzinárodných alebo vnútroštátnych právnych predpisov.

1.8.3.7 Bezpečnostný poradca na prepravu nebezpečného tovaru musí byť držiteľom platného dokladu o školení z prepravy po železnici. Doklad vystavuje príslušný úrad alebo orgán vymenovaný za tým účelom členským štátom.

- 1.8.3.8** Na získanie dokladu musí uchádzač absolvovať školenie a obstať v skúške uznanej príslušným úradom členského štátu.
- 1.8.3.9** Školenie má uchádzačovi poskytnúť v prvom rade dostatočné znalosti o rizikách prepravy nebezpečného tovaru, dostatočné znalosti o verejnoprávných a prevádzkových predpisoch ako aj dostatočné znalosti o úlohách stanovených v odseku 1.8.3.3.
- 1.8.3.10** Skúška je vykonávaná príslušným úradom alebo ním určeným skúšobným orgánom. **Vykonávateľ skúšok nemôže byť organizátorom školení.**
- Vymenovanie skúšobného orgánu je uskutočnené písomne. Toto menovanie môže byť časovo obmedzené a musí zahŕňať nasledovné kritéria:
- kompetencie skúšobného orgánu;
  - špecifikáciu skúšobných spôsobov navrhovaných skúšobným orgánom;
  - opatrenia na zaručenie objektivity skúšok;
  - nezávislosť skúšobného orgánu voči všetkým fyzickým i právnickým osobám, ktoré zamestnávajú bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru.
- 1.8.3.11** Účelom skúšky je zistiť, či kandidáti disponujú požadovaným rozsahom znalosti potrebným na splnenie úloh bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru podľa odseku 1.8.3.3 a tým sa stať držiteľom platného dokladu o školení podľa odseku 1.8.3.7;
- Skúška musí zahŕňať minimálne nasledovné vecné obory:
- a) znalosti o následkoch nehody v súvislosti s prepravou nebezpečného tovaru a znalosti o najdôležitejších príčinách nehôd;
  - b) ustanovenia právnych predpisov jednotlivých štátov ako aj medzinárodných dohôd, ktoré sa týkajú najmä nasledovných oblastí:
    - klasifikácia nebezpečného tovaru (postup klasifikácie roztokov a zmesí, štruktúra zoznamov látok, triedy nebezpečných tovarov a klasifikačné kritériá, vlastnosti prepravovaných nebezpečných tovarov, fyzikálne a chemické ako aj toxické vlastnosti nebezpečných tovarov);
    - všeobecné predpisy vzťahujúce sa na obaly, nádrže a nádržkové kontajnery (typy, kódy, označovanie, konštrukcia, prvé skúšky a periodické skúšky);
    - označovanie nápismi a nálepkami, umiestňovanie veľkých nálepiek (Placards) a oranžového označenia [označovanie odosielaných kusov znakmi a nálepkami, umiestňovanie a odstraňovanie tabuliek (štítkov) a oranžového označenia];
    - zápisy v **prepravnom doklade** (potrebné údaje);
    - spôsob vypravenia a výpravné obmedzenia (vozňové zásielky, uzavretý náklad, preprava vo voľne loženom stave, preprava vo veľkých nádobách (IBC), preprava v kontajneroch, preprava v pevne zabudovaných alebo snímateľných nádržiach);
    - preprava cestujúcich;
    - zákaz spoločného nakladania a bezpečnostné opatrenia pri spoločnom nakladaní;
    - oddelenie od iných tovarov;
    - obmedzené množstvá a oslobodené množstvá ;
    - manipulácia a zaistenie nákladu (nakladanie a vykladanie - stupeň plnenia, zaistovanie a oddeľovanie tovarov);
    - vyčistenie resp. vyparenie pred nakladaním a po vykládke;
    - vlakový personál resp. posádka: školenie (výcvik);
    - sprievodné listiny (nákladný list, kópia prípadnej výnimky alebo odchýlky, ostatné doklady);
    - únik látok znečisťujúcich životné prostredie na základe prevádzkového postupu alebo následkom nehody;
    - predpisy vzťahujúce sa na prepravné prostriedky.
- 1.8.3.12 Skúšky**
- 1.8.3.12.1** Skúška pozostáva z písomnej skúšky, ktorá môže byť doplnená ústnou skúškou.
- 1.8.3.12.2** Pri písomnej skúške nie je povolené použitie podkladov s výnimkou medzinárodných alebo národných predpisov.

1.8.3.12.3 Môžu sa použiť len také elektronické pomôcky, ktoré poskytol vykonávateľ skúšok. Nemôže sa stať, že kandidát dostane iné údaje, ako sú poskytnuté v elektronickej pomôcke; kandidát môže iba odpovedať na stanovené skúšobné otázky.

1.8.3.12.4

Písomná skúška pozostáva z dvoch častí:

a) Kandidátom je predložený dotazník. Tento pozostáva z minimálne 20 otázok s otvorenou odpoveďou, ktoré sa týkajú prinajmenšom oblastí vymenovaných v odseku 1.8.3.11.

Je možné tiež použiť test s otázkami s variantnými odpoveďami (Multiple-Choice). V tom prípade zodpovedajú dve otázky Multiple-Choice jednej otázke s otvorenou odpoveďou. V rámci týchto vecných oblastí je nutné venovať osobitnú pozornosť nasledovným aspektom:

- všeobecným ochranným a bezpečnostným opatreniam,
- klasifikácii nebezpečných tovarov,
- všeobecným predpisom vzťahujúcim sa na obaly, nádrže, nádržkové kontajnery, cisternové vozne, atď.,
- označovaniu a nálepkám na označenie nebezpečenstva,
- zápisom v **prepravnom doklade**,
- manipulácii a zaisteniu nákladu,
- školeniu vlakového personálu resp. posádky,
- sprievodným listinám a **prepravným dokladom**,
- predpisom vzťahujúcim sa na prepravné prostriedky.

b) Každý kandidát vypracuje prípadovú štúdiu k jednej z úloh bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru uvedených v odseku 1.8.3.3, ktorou môže dokázať, že je schopný plniť úlohy bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru.

1.8.3.13 Členské štáty môžu rozhodnúť, že kandidáti, ktorí chcú vykonávať svoju činnosť pre podniky špecializujúce sa na prepravu určitých druhov tovarov, budú skúšaní iba z oblastí týkajúcich sa ich činnosti. Ide o druhy tovarov, ktoré sú zaradené do nasledujúcich tried:

- trieda 1
- trieda 2
- trieda 7
- triedy 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 a 9
- a čísla UN 1202, 1203, 1223.

V doklade o školení podľa odseku 1.8.3.7 je jasne uvedené, že platí iba pre tie druhy nebezpečného tovaru, ktoré sú uvedené v tomto odseku, a pre ktoré bol bezpečnostný poradca na prepravu nebezpečného tovaru skúšaný za podmienok uvedených v odseku 1.8.3.12.

1.8.3.14 Príslušný úrad alebo skúšobný orgán vypracuje priebežný katalóg otázok, ktoré sú predmetom skúšok.

1.8.3.15 Doklad o školení podľa odseku 1.8.3.7 sa vystavuje podľa vzoru uvedeného v odseku 1.8.3.18 a je uznaný všetkými členskými štátmi.

1.8.3.16 Platnosť a predĺženie platnosti dokladu o školení

1.8.3.16.1 Doba platnosti dokladu je 5 rokov.

Jeho platnosť sa automaticky predlžuje o 5 rokov, ak sa držiteľ dokladu v poslednom roku pred uplynutím jeho platnosti úspešne vykonal test. Tento test musí byť uznaný príslušným úradom.

1.8.3.16.2 Úlohou testu je zistiť, že držiteľ dokladu má potrebné vedomosti na splnenie povinností uvedených v pododseku 1.8.3.3. Uvedené vedomosti sú uvedené v odseku 1.8.3.11 b) a musia zahŕňať zmeny predpisov a ustanovení, ktoré nastali od získania posledného dokladu o školení. Test musí mať tie isté základy, ako sú predpísané, stanovené a sledované v odsekoch 1.8.3.10 a 1.8.3.12 až 1.8.3.14. Avšak držiteľ dokladu nemusí spracovať prípadovú štúdiu uvedenú v odseku 1.8.3.12.4 b).

1.8.3.17 Ustanovenia odsekov 1.8.3.1 až 1.8.3.16 sa považujú za splnené, keď sú dodržané zodpovedajúce podmienky Smernice 96/35/EÚ Rady z 3. júna 1996 o menovaní a odbornej spôsobilosti

bezpečnostných poradcov na prepravu nebezpečného tovaru po ceste, železnici alebo vnútrozemských vodných cestách¹² ako aj Smernice 2000/18/EU Európskeho parlamentu a Rady zo 17. apríla 2000 o minimálnych požiadavkách na skúšku bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru po ceste, železnici alebo vnútrozemských vodných cestách.¹³

---

¹² Úradná vyhláška Európskej únie č. L 145 zo dňa 19.júna 1996, str. 10

¹³ Úradná vyhláška Európskej únie č. L118 zo dňa 19.mája 2000, str. 41

1.8.3.18 Doklad o školení bezpečnostního poradcu na prepravu nebezpečného tovaru

Číslo dokladu o školení: .....

Národné označenie vydávajúceho štátu: .....

Priezvisko: .....

Meno: .....

Dátum a miesto narodenia: .....

Štátna príslušnosť: .....

Podpis držiteľa: .....

Platí do..... (dátum) pre podnik prepravujúci nebezpečný tovar, ako aj pre podnik, ktorý vykonáva nakladanie alebo vykladanie v súvislosti s prepravou nebezpečného tovaru:

☐cestnou dopravou

☐železničnou dopravou

☐vnútrozemskou lodnou dopravou

Vydané (kým): .....

Dátum: .....

Podpis: .....

Predĺžené do: .....

Kým: .....

Dátum: .....

Podpis: .....

1.8.4 Zoznam príslušných úradov a nimi vymenovaných orgánov

Členské štáty oznamujú **sekretariátu OTIF** adresy príslušných úradov a nimi vymenovaných orgánov, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva kompetentné v zmysle RID, odvolávajú sa súčasne na príslušné ustanovenie RID, ako aj adresy, na ktoré sa majú podávať súčasné návrhy.

Sekretariát OTIF vyhotoví na základe prijatých informácií zoznam a priebežne ho aktualizuje. Zoznam a ich zmeny oznamuje členským štátom.

1.8.5 Hlásenia o mimoriadnych udalostiach súvisiacich s nebezpečným tovarom

1.8.5.1 Keď sa zistí pri prekládke, plnení, pri preprave alebo pri vykládke nebezpečného tovaru na území členského štátu ťažká nehoda alebo nepredvídaná udalosť, tak má nakladač, plnič, dopravca, prijímateľ alebo prípadne prevádzkovateľ infraštruktúry zabezpečiť, že bude príslušnému úradu dotknutého členského štátu predložená správa podľa vzoru uvedeného v odseku 1.8.5.4

1.8.5.2 Tento členský štát v prípade potreby vyhotoví vlastné hlásenie a zasiela ďalej **sekretariátu OTIF** za účelom informovania ostatných členských štátov.

1.8.5.3 Mimoriadna udalosť podliehajúca hláseniu uvedenému v odseku 1.8.5.1 nastala, ak unikol nebezpečný tovar alebo hroziaci únik priamo ohrozuje bezpečnosť osôb, majetku, životného prostredia alebo účastníkmi bolo splnené jedno alebo viaceré nasledujúce kritéria:

Ublíženie na zdraví je udalosť, pri ktorej nastala smrť alebo zranenie v bezprostrednej súvislosti s prepravovaným nebezpečným tovarom, a zranenie

a) si vyžiadalo intenzívne lekárske ošetrovanie. alebo

- b) si vyžiadalo hospitalizáciu minimálne na dobu jedného dňa alebo
- c) zapríčinilo práceneschopnosť trvajúcu minimálne 3 dni.

Za únik nebezpečného tovaru považujeme

- a) pri látkach prepravnej kategórie 0 alebo 1 únik 50 kg alebo 50 litrov,
- b) pri látkach prepravnej kategórie 2 únik 333 kg alebo 333 litrov alebo
- c) pri látkach prepravnej kategórie 3 alebo 4 únik 1000 kg alebo 1000 litrov látky.

Kritérium úniku je naplnené, aj vtedy ak bezprostredné nebezpečenstvo úniku existuje vo vyšie uvedených množstvách unikajúcej látky. Spravidla je kritérium splnené, ak nádobu už nie je možné použiť na prepravu alebo z iných dôvodov nie je možné zabezpečiť potrebnú bezpečnosť (napr. deformácia nádrže alebo kontajnera, prevrátenie nádrží alebo požiar v tesnej blízkosti).

Pre nebezpečné tovary triedy 6.2, platí povinnosť podávať hlásenie bez obmedzení.

Pri rádioaktívnych látkach triedy 7, únikom rozumieme:

- a) každé uniknutie rádioaktívnej látky z odosielaného kusa;
- b) ožiarenie, ktoré malo za následok prekročenie stanovených hodnôt pravidiel na ochranu zamestnancov a verejnosti pred ionizujúcim žiarením (tabuľka IIIAEA Safety Serieš No. 115- «International Basic Safety Standards for Protection against Ionizing Radiation and for Safety of Radiation Sources» (Medzinárodné základné bezpečnostné normy na ochranu proti ionizujúcemu žiareniu a pre bezpečnosť pri zdrojoch žiarenia)),
- c) ak existuje dôvodné podozrenie, že pri odosielanom kuse sú podstatne znížené bezpečnostné funkcie (nepriepustný uzavierací systém, tienenie, hustota, tepelná izolácia alebo kritickosť), kvôli ktorým nie je možné odosielať kus ďalej prepravovať bez dodatočných bezpečnostných opatrení.

Pozn.: Pre nekontrolované zásielky pozri osobitné ustanovenie CW 33 v oddieli 7.5.11

Za škodu na majetku a/alebo životnom prostredí považujeme škodu, ktorej výška zapríčinená únikom nebezpečného tovaru je ocenená na 50 000 EURO a viac. Škody, ktoré vznikli na dopravnom prostriedku prepravujúcim nebezpečný tovar a na infraštruktúre dodávateľa dopravných výkonov sa nezohľadňujú.

Úradnou účasťou sa rozumie účasť orgánov alebo pomocnej služby, ktoré boli priamo zúčastnené na udalosti s nebezpečným tovarom a evakuáciou osôb alebo zastavením verejných dopravných ciest (cesta/železnica) zamedzili šírenie nebezpečenstva minimálne na dobu troch hodín.

V prípade potreby, môže príslušný úrad požadovať ďalšie podrobné správy.

Vzor hlásenia o mimoriadnej udalosti pri preprave nebezpečného tovaru

Hlásenie o mimoriadnej udalosti pri preprave nebezpečného tovaru podľa oddielu 1.8.5 RID/ADR

Dopravca/ Prevádzkovateľ infraštruktúry:.....
Adresa:.....
Kontaktná osoba: ..... Telefón: .....Telefax:.....

(Tento vrchný list je potrebné sňať príslušným úradom v prípade postúpenia správy.)

6. Prepravovaný nebezpečný tovar				
[kg alebo l] ²⁾ uzáveru ⁴⁾	UN číslo ¹⁾	Trieda Spôsob uzavretia ³⁾	Skupina obalov Množstvo poškodeného výrobku Materiál uzáveru	Dôvod zlyhania
<p>1) Pri preprave nebezpečného tovaru, ktorý patrí pod spoločné pomenovanie a vzťahuje sa naň osobitné ustanovenie 274, je potrebné udať technické pomenovanie</p> <p>2) Pre rádioaktívne látky triedy 7 sú stanovené kritériá v odseku 1.8.5.3</p> <p>3) Použite zodpovedajúce číselné označenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obal 2. Nádobu na voľne ložený tovar (IBC) 3. Veľkoobjemový obal 4. Malý kontajner 5. Vozeň 6. Vozidlo 7. Cisternový vozeň 8. Nádržkové vozidlo 9. Batériový vozeň 10. Batériové vozidlo 11. Vozeň s odnímateľnou nádržou 12. Zabudovaná nádrž 13. Veľký kontajner 14. Nádržkový kontajner 15. MEGC 16. Prenosná nádrž <p>4) Použite jedno z odpovedajúcich číselných označení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Netesnosť 2. Požiar 3. Výbuch 4. Zlyhanie 				
7. Príčina udalosti (v prípade, že je jednoznačne známa)				
☐ technické nedostatky ☐ nesprávne zaistenie tovaru ☐ prevádzková príčina (železničná prevádzka) ☐ iný dôvod:.....				
8. Následky udalosti				
<p>Ublíženia na zdraví, ktoré nastali v dôsledku udalosti:</p> ☐ Smrteľné prípady (počet: .....) ☐ Zranenia (počet: .....) <p><u>Únik produktu:</u></p> ☐ áno ☐ nie ☐ vzniklo bezprostredné nebezpečenstvo úniku produktu <p><u>Škody na veciach a životnom prostredí:</u></p> ☐ výška škôd ≤ 50 000 Euro ☐ výška škôd > 50 000 Euro <p><u>Úradná účasť:</u></p> ☐ áno → ☐ kvôli nebezpečnému tovaru bola vykonaná evakuácia osôb na obdobie v minimálnej dĺžke trvania troch hodín ☐ kvôli nebezpečnému tovaru bolo potrebné zastaviť dopravu na verejných cestách na čas minimálne troch hodín ☐ nie				

V prípade potreby môže príslušný úrad požadovať ďalšie podrobné správy

Kapitola 1.9

Prepravné obmedzenia príslušných úradov

- 1.9.1** Členský štát môže použiť pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru na svojom príslušnom území doplňujúcimi predpismi, ktoré RID neobsahuje, za predpokladu, že tieto doplňujúce predpisy
- sú podľa oddielu 1.9.2,
  - nie sú v rozpore s ustanoveniami oddielu 1.1.2b),
  - sú uvedené vo vnútroštátnom právnom systéme členského štátu a platia tiež pre vnútroštátnu železničnú prepravu nebezpečného tovaru na príslušnom území členského štátu,
  - tieto predpisy nemajú za následok zákaz železničnej prepravy na určený nebezpečný tovar na príslušnom území členského štátu.
- 1.9.2** V oddieli 1.9.1 uvedené doplňujúce predpisy sú:
- a) doplňujúce predpisy alebo bezpečnosti slúžiace na obmedzenie pre prepravu,
- pri prejazde určitými umelými stavbami ako sú mosty alebo tunely ¹⁴,
  - pri zariadeniach kombinovanej prepravy napr. používanie prekládkového zariadenia,
  - v prístavoch, staniciach alebo iných prepravných termináloch, kde začínajú alebo končia.
- b) Predpisy, ktorým podliehajú zákazy prepravy stanovených nebezpečných látok na tratiach so zvláštnym a miestnym rizikom, ako sú trate vedúce cez sídliská, ekologicky citlivé územia, hospodárske centrá alebo priemyselné zóny s nebezpečnými zariadeniami alebo osobitné podmienky, ako sú napr. podnikové opatrenia (znížená rýchlosť, určená jazdná doba, zákaz protismernej prevádzky, atď.). Príslušné úrady, pokiaľ je to možné, majú určiť náhradnú trať ktorá bude pre použitá vždy namiesto uzavretej alebo zvláštnym podmienkam podliehajúcej trati.
- c) Osobitné predpisy, v ktorých sú menované uzavreté alebo obmedzeniami používané trate alebo zvláštne predpisy pre dočasné zdržania z dôvodu extrémnych poveternostných podmienok, zemetrasení, nehôd, demonštrácií, verejných nepokojov, alebo ozbrojených povstaní.
- 1.9.3** Použitie doplňujúcich predpisov podľa 1.9.2 a) a b) predpokladá, že príslušný úrad preukáže potrebu opatrenia. ¹⁵
- 1.9.4** Príslušné úrady členských štátov, ktoré na príslušnom území aplikujú doplňujúce predpisy podľa oddielu 1.9.2 a) a b), informujú sekretariát OTIF-u, ktorý o týchto predpisoch informuje ostatné členské štáty.
- 1.9.5** Bez ohľadu na ustanovenia vo vyššie uvedených oddieloch môžu členské štáty vydať zvláštne bezpečnostné predpisy, pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru, pokiaľ príslušné územie nepodlieha RID; Toto platí predovšetkým pre
- vlakovú dopravu,
  - prevádzkové pravidlá pre dopravu podmienené činnosti, ako je posun alebo odstavenie,
  - zdokumentovanie údajov o preprave nebezpečného tovaru,
- Za predpokladu, že tieto predpisy sú uvedené vo vnútroštátnom práve členského štátu a platia tiež pre vnútroštátnu železničnú prepravu nebezpečného tovaru na príslušnom území členského štátu.
- Tieto zvláštne predpisy sa nesmú vzťahovať na oblasti nepodliehajúce RID a to predovšetkým na oblasti uvedené v oddieloch 1.1.2a) a 1.1.2 b).

¹⁴ Preprava cez tunel pod kanálom La Manche a cez tunel s podobnými atribútmi pozri tiež článok 5 § 2 a) a b) smernice 96/49/EÚ rady pre železničnú prepravu nebezpečného tovaru, zverejnenú vo vestníku Európskej únie L235 z 17. septembra 1996, strana 25.

¹⁵ Výborom znalcov RID dňa 24.novembra 2005 schválenú všeobecnú rukoväť pre výpočet rizík železničnej prepravy nebezpečných tovarov je sprístupnená na domovskej stránke OTIF-u (www.otif.org).

Kapitola 1.10

Ustanovenia pre bezpečnosť

Pozn. V zmysle tejto kapitoly sa pod pojmom «Bezpečnosť» rozumie opatrenia alebo preventívne zákroky, ktoré sú vykonané za účelom minimalizácie krádeží alebo zneužitia nebezpečného tovaru osobami na ohrozenie tovaru alebo životného prostredia

1.10.1 Všeobecné ustanovenia

1.10.1.1 Všetky osoby zúčastnené na preprave nebezpečného tovaru musia odpovedajúco ich zodpovednosti dodržiavať ustanovenia pre bezpečnosť prepravy nebezpečného tovaru uvedené v tejto kapitole.

1.10.1.2 Nebezpečný tovar môže byť predkladaný na prepravu prepravcom, len ak bol označený.

1.10.1.3 Obvody terminálov pre dočasné odstavenie, miesta pre dočasné odstavenie, depá vozidiel, miest na ležanie a zriaďovacie stanice, ktoré sú použité pre dočasné zastavenie počas prepravy nebezpečného tovaru, musia byť riadne zabezpečené, dobre osvetlené a pokiaľ je možné a nutné, musia byť neprístupné pre verejnosť.

1.10.1.4 Každý člen posádky vlaku, ktorý prepravuje nebezpečný tovar, musí mať počas prepravy pri sebe preukaz s fotografiou.

1.10.1.5 Bezpečnostné kontroly podľa oddielu 1.8.1 musia sa tiež vzťahovať na primeranosť opatrenia pre bezpečnosť.

1.10.2 Poučenie v oblasti bezpečnosti.

1.10.2.1 Prvé poučenie a obnovovacie poučenie stanovené v zmysle kapitoly 1.3 musí tiež zahŕňať prvky bezpečnostného vedomia. Obnovovacie poučenie v oblasti bezpečnosti nemusí bezpodmienečne súvisieť iba so zmenami predpisov.

1.10.2.2 Poučenie bezpečnostného vedomia musí sa vzťahovať na typy bezpečnostných rizík, rozpoznanie rizík a metódy znižovania týchto rizík ako aj na opatrenia prijaté v prípade porušenia bezpečnosti. Musí sprostredkovať vedomosti o prípadných bezpečnostných plánoch odpovedajúcich rozsahu práce a zodpovednosti jednotlivcov a ich úlohe pri uskutočnení týchto plánov.

1.10.3 Ustanovenia pre nebezpečný tovar so zvýšeným nebezpečenstvom

1.10.3.1 Nebezpečný tovar so zvýšeným nebezpečenstvom je taký tovar, pri ktorom trvá možnosť zneužitia na teroristické ciele a s tým spojené závažné následky, ako je strata veľkého množstva ľudských životov a mohutná deštrukcia. Zoznam nebezpečných tovarov s vyšším potenciálom nebezpečenstva je uvedený v tabuľke 1.10.5.

1.10.3.2 Bezpečnostné plány

1.10.3.2.1 Prepravca, odosielateľ, ako aj ostatní účastníci podľa oddielu 1.4.2 a 1.4.3 zúčastnený pri preprave nebezpečných tovarov so zvýšenou nebezpečnosťou musia zaviesť a skutočne používať bezpečnostné plány obsahujúce časti v minimálnom rozsahu podľa pododseku 1.10.3.2.2.

1.10.3.2.2 Každý bezpečnostný plán musí obsahovať minimálne nasledujúce časti:

- a) špecifické pridelenie zodpovednosti v oblasti zaistenia bezpečnosti osôb, ktoré disponujú požadovanými kompetenciami a kvalifikáciami a sú vybavený odpovedajúcimi právomocami;
- b) Zoznam dotknutých nebezpečných tovarov alebo dotknutých druhov nebezpečných tovarov;
- c) Hodnotenie bežných operácií a z nich vychádzajúcich rizík bezpečnosti, vrátane potrebných zastavení z dopravných dôvodov, držania tovaru vo vozňoch, nádržiach alebo kontajneroch pred, počas a po ceste a dočasné uloženie nebezpečného tovaru počas zmeny druhu prepravy alebo prepravného prostriedku (obalu);
- d) Jasný opis opatrení znižujúcich bezpečnostné riziko, odpovedajúcej zodpovednosti a

povinnosti účastníkov, vrátane:

- poučenia;
- bezpečnostnej politiky (napr. opatrenia pri zvýšenom ohrození, preskúšanie nových zamestnancov alebo priradených zamestnancov, atď.);
- prevádzkového postupu (napr. výber a použitie tratí, pokiaľ sú známe, prístup k nebezpečnému tovaru počas prechodného uskladnenia (ako je stanovené v odstavci c)), blízkosť k nechráneným častiam infraštruktúry, atď.);
- výstroje a zdroje, ktoré budú použité na zníženie rizík bezpečnosti;

e) účinné a aktualizované postupy hlásenia ohrozenia bezpečnosti, porušenia bezpečnosti alebo udalostí;

f) postupy hodnotenia a preverenia bezpečnostných plánov a postupy pravidelného preverenia plánov a ich aktualizácia;

g) opatrenia v bezpečnostnom pláne zaručujúce fyzickú bezpečnosť, vrátane prepravných informácií a opatrenia zaručujúce rozširovanie prepravných informácií uvedených v bezpečnostných plánov len na

h) osoby, ktoré tieto informácie potrebujú. Tieto opatrenia nesmú byť v rozpore s ustanoveniami o poskytovaní údajov uvedených v iných kapitolách RID.

Pozn. Prepravca, odosielateľ a prijímateľ musia vzájomne spolupracovať medzi sebou ako aj s príslušným úradom, za účelom výmeny informácií o ohrození, o prijatých opatreniach a o reagovaní na jednotlivé udalosti.

1.10.3.3 Vlaky alebo vozne, prepravujúce nebezpečný tovar s vysokým nebezpečenstvom (pozri tabuľku 1.10.5), musia byť vybavené prístrojmi, výstrojom alebo systémom na ochranu proti krádeži vlaku, vozňov alebo tovaru; pričom tieto opatrenia musia byť trvalo zapnuté a funkčné. Použitie týchto ochranných opatrení nesmie ohrozovať reakciu na havarijnú udalosť.

Pozn. Pokiaľ je už vybavený spôsobilým a nutným vybavením, musia byť osadené telemetrickým systémom alebo inou metódou alebo prístrojom umožňujúcim sledovanie dopravy nebezpečného tovaru so zvýšeným nebezpečenstvom pozri Tabuľku 1.10.5).

1.10.4 Ustanovenia oddielov 1.10.1, 1.10.2 a 1.10.3 neplatia, keď množstvo v odosielaných kusoch prepravované vo vozni alebo kontajnery neprekročilo hodnotu uvedenú v pododseku 1.1.3.6.3. Okrem toho neplatia ustanovenia oddielov 1.10.1, 1.10.2 a 1.10.3, keď množstvo prepravované vo voľne loženom stave vo vozni alebo kontajneri neprekročí hodnotu uvedenú v pododseku 1.1.3.6.3 ..

1.10.5 Pokiaľ nižšie uvedené tovary sa prepravujú v množstvách vyšších, ako je uvedené v tabuľke 1.10.5, považujú sa za nebezpečné tovary s vysokým nebezpečenstvom.

Tabuľka 1. 10.5: Zoznam nebezpečných tovarov s vysokým nebezpečenstvom

Trieda	Podtrieda	Látka alebo predmet	Množstvo		
			Nádrž (liter)	Voľne ložený tovar (kg)	Odosielané kusy (kg)
1	1.1	Výbušné látky a predmety s výbušnou látkou	a)	a)	0
	1.2	Výbušné látky a predmety s výbušnou látkou	a)	a)	0
	1.3	Výbušné látky a predmety s výbušnou látkou so skupinou znášanlivosti C	a)	a)	0
	1.5	Výbušné látky a predmety s výbušnou látkou	0	a)	0
2		Zápalné plyny(s klasifikačným kódom obsahujúcim písmeno F)	3000	a)	b)

		Jedovaté plyny (s klasifikačným kódom obsahujúcim písmena T, TF, TC, TO, TFC alebo TOC) okrem obalov na aerosóly pod tlakom	0	a)	0
3		Zápalné kvapalné látky skupiny obalov I a II	3000	a)	b)
		Znecitlivené výbušné kvapalné látky	a)	a)	0
4.1		Znecitlivené výbušné látky	a)	a)	0
4.2		Látky skupiny obalov I.	3000	a)	b)
4.3		Látky skupiny obalov I.	3000	a)	b)
5.1		Látky podporujúce horenia (pôsobiace oxidačné) skupiny obalov I.	3000	a)	b)
		Chloristan, dusičnan amónny a hnojivá obsahujúce dusičnan amónny	3000	3000	b)
6.1		Jedovaté látky skupiny obalov I.	0	a)	0
6.2		Látky spôsobilé vyvolať nákazu kategórie A	a)	a)	0
7		Rádioaktívne látky	3000 A, (vo zvláštnnej forme) príp. 3000 A ₂ v odosielaných kusov typu B alebo typu C		
8		Žieravé látky skupiny obalov I.	3000	a)	b)

a) bezpredmetné

b) Ustanovenia oddielu 1.10.3 sa neuplatňujú pri žiadnom množstve

1.10.6

Pri použití ustanovení „Convention on Physical Protection of Nuclear Material (Dohovor o fyzickej ochrane jadrového materiálu) a IAEA-Obežník INFCIRC/225 (rev.4) sú ustanovenia tejto kapitoly pre rádioaktívne látky splnené.

Kapitola 1.11

Interný havarijný plán pre zriaďovacie stanice

Za účelom prepravy nebezpečného tovaru v zriaďovacích staniciach je potrebné vypracovať interný havarijný plán.

Havarijné plány majú určiť úlohy na minimalizáciu dopadu nehodových alebo mimoriadnych udalostí na ľudské životy alebo životné prostredie. Tieto úlohy musia byť stanovené v rozsahu, kom budú všetky zúčastnené strany postupovať.

Podmienky tejto kapitoly sú splnené pri uplatnení Vyhlášky UIC 201 ¹⁶ (Preprava nebezpečných tovarov -zriaďovacie stanice - núdzové opatrenia).

---

¹⁶ Vydanie z 1.marca 2003